

ภายใต้ระบบการครอบงำ

WITHIN MANIPULATION SYSTEM

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2551

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานานาชาติไปอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
KMITL-2008-AP-M-005-293

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

WITHIN MANIPULATION SYSTEM

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF FINE ARTS PROGRAM IN VISUAL ARTS
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES**

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

2008

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

KMITL-2008-AP-M-005-293

COPYRIGHT 2008

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์ (ภาษาไทย)	ภายในได้ระบอบการครอบงำ
หัวข้อวิทยานิพนธ์ (ภาษาอังกฤษ)	Within Manipulation System
นักศึกษา	ขวัญชาติ เสมาทอง
รหัสประจำตัว	49062622
ปริญญา	ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์
พ.ศ.	2551
ที่ปรึกษา	รศ. อลิตา จันฝิ่งเพ็ชร

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่อง ภายในได้ระบอบการครอบงำ มุ่งสะท้อนปัญหาด้านระบอบการศึกษาที่มีผลต่อสังคมกล่าวถึงการสอนแบบสมัยเก่า ซึ่งทำให้นักเรียนนักศึกษาต้องเรียนรู้ตามแนวความคิดและแบบอย่างที่คุณสอนต้องการ จนเกิดการครอบงำทางความคิด และทัศนคติที่เป็นแบบเดียวกัน ทำให้ขาดปัญญาและการพัฒนาความคิดของตนเองนับสิบปี จนทำให้กลายเป็นการบ่มเพาะพื้นฐานวิธีคิดรูปแบบเดียวกัน ขาดความเป็นเอกบุคคล นอกจากจะเป็นปัญหาส่วนบุคคลแล้วยังเป็นปัญหาสังคม เมื่อบุคคลเคยชินกับขั้นตอนการคิดที่เสมือนขาดอิสระภาพแล้ว ทำให้ไม่กล้าหรือไม่คิด ตั้งคำถามกับผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่า ยินยอมให้ระบบต่างๆ ที่สร้างขึ้นมาอย่างขาดการไตร่ตรอง

สำหรับการจัดทำ งานศิลปะสื่อวีดิโอชุดนี้แบ่งเป็น4เรื่อง ในหัวข้อ ภายในได้ระบอบการครอบงำ โดยชิ้นแรกถึงชิ้นสุดท้ายมีโครงสร้างเนื้อหาต่อเนื่องกันอาจต่างที่วิธีการนำเสนอตามแต่สถานที่จัดแสดงงาน โดยการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ได้ใช้เทคนิคการสร้างภาพเคลื่อนไหว โดยมีเสียง แสง บรรยากาศ และเวลาเป็นทัศนธาตุหลัก

โดยข้าพเจ้าได้นำเสนอข้อมูลที่ค้นหาจากแหล่งต่างๆ มาวิเคราะห์และสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะผ่านการนำเสนอในรูปแบบศิลปะสื่อวีดิโอ แม้ตัวข้าพเจ้าจะเป็นส่วนหนึ่งของระบอบการศึกษาย่างปฏิเสธไม่ได้ แต่ระบอบการศึกษาได้ทำให้ข้าพเจ้าตระหนักถึงปัญหา และเข้าใจถึงลักษณะของสังคมไทย การยินยอม และยินดีให้กับระบบต่างๆ ที่สร้างขึ้นมาเพื่อล้อมกรอบอย่างขาดการไตร่ตรอง ขาดความกล้าทางความคิดกับผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่าและปัญหาต่างๆ ต่อตัวบุคคลนั้นๆ ข้าพเจ้าหวังว่าวีดิโอชุดนี้จะกระตุ้นเตือนความคิดให้กับผู้ชมไม่ว่าท่านจะอยู่ในสถานะใดของสังคม ขอให้ท่านตระหนักถึงปัญหาต่างๆ ในสังคมและไตร่ตรองสิ่งต่างๆ ด้วยเหตุผล

Thesis title	Within Manipulation System
Student	Kwanchat Semathong
Student ID	49062622
Degree	Master of Fine Arts
Program	Visual Arts
Year	2008
Thesis Advisor	Assoc. Prof. Alita Junfungetch

ABSTRACT

The thesis is about “Within Manipulation System” emphasize education system problem are reflected to the social refer to the old teaching. Students have to learn follow to what teacher want. It brings to domination an idea and the same attitude. It made them to lose the wisdom and development idea became to the same pattern basic idea gathering and to lose an individual. Not only a personal problem but it is social problem. When a person who accustomed an idea process likes to lake liberty, nervous or has no idea to argue with a delegate. And accept with out consideration.

For project has 4 videos presentation under topic “Within Manipulation System” so there have difference way to present structure of contents up to the place that present video. These products are created by motion graphic technique, light, voice, atmosphere and time is a factor.

From the presentation detail. I have research to analyze and create product by video art presentation. Although I am a part of education system so give me knows to problem of education system. As mention I hope my videos project can motivate and remind everybody who got it. Please think of the social problem and consideration with reason.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ อลิตา จันผิงเพชร ที่ให้ความช่วยเหลือ คำชี้แนะตลอดจนความรู้และประสบการณ์ที่ดีแก่ข้าพเจ้า

ขอขอบคุณกรรมการคุมสอบและอาจารย์ทุกท่าน ที่ให้ความรู้ ความเข้าใจในภาคการศึกษา จนกระทั่งภาคการทำวิทยานิพนธ์ ตลอดจนชี้แนะติชมทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วง

สำหรับคุณความดีใดที่เกิดจากวิทยานิพนธ์นี้ข้าพเจ้าขอมอบให้กับ บิดา มารดา และ อาจารย์ที่เคารพทุกท่าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญ (ต่อ).....	V
สารบัญภาพ.....	VI
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาของ โครงการ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของ โครงการ.....	1
1.3 แนวทางการสร้างสรรค์ผลงาน.....	1
1.4 ขอบเขตของ โครงการ.....	2
1.5 วิธีการศึกษา.....	2
1.6 แหล่งข้อมูล.....	2
บทที่ 2 อิทธิพลที่ได้รับต่อการสร้างสรรค์.....	4
2.1 ด้านข้อมูลที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์.....	4
2.2 ศิลปินที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์.....	8
2.2.1 สุธี คุณาวิชยานนท์.....	8
2.2.2 ฤกษ์ฤทธิ์ ตีระวนิช.....	13
บทที่ 3 การดำเนินการสร้างสรรค์.....	17
3.1 การดำเนินการสร้างสรรค์.....	20
3.2 ขั้นตอนการสร้างสรรค์.....	20
3.3 ปัญหาและการแก้ไข.....	21
3.4 ขั้นตอนการจัดเก็บชิ้นงาน.....	21

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 ไปสเตอร์งาน สูตรสำเร็จประเทศไทย.....	11
2.2 ภาพผลงาน ชุด สูตรสำเร็จประเทศไทย.....	11
2.3 ภาพผลงาน ชุด สูตรสำเร็จประเทศไทย.....	12
2.4 ภาพผลงาน ชุด สูตรสำเร็จประเทศไทย.....	12
2.5 ภาพผลงาน ชุด สูตรสำเร็จประเทศไทย.....	12
3.1 ภาพผลงานเดิม ชั้นที่ 1.....	18
3.2 ภาพผลงานเดิม ชั้นที่ 2.....	18
3.3 ภาพผลงานเดิม ชั้นที่ 3.....	19
3.4 ภาพผลงานเดิม ชั้นที่ 4.....	19
4.1 ภาพผลงานชั้นที่ 1.....	23
4.2 ภาพผลงานชั้นที่ 1.....	24
4.3 ภาพผลงานชั้นที่ 1.....	24
4.4 ภาพผลงานชั้นที่ 2.....	25
4.5 ภาพผลงานชั้นที่ 2.....	26
4.6 ภาพผลงานชั้นที่ 2.....	26
4.7 ภาพผลงานชั้นที่ 3.....	27
4.8 ภาพผลงานชั้นที่ 3.....	28
4.9 ภาพผลงานชั้นที่ 3.....	28
4.10 ภาพผลงานชั้นที่ 4.....	29
4.11 ภาพผลงานชั้นที่ 4.....	30
4.12 ภาพผลงานชั้นที่ 4.....	30
4.13 ภาพผลงาน IMITATE OF EDUCATION	31
4.14 ภาพผลงาน SYSTEM OF CONTROL NO.1.....	31
4.15 ภาพผลงาน SYSTEM OF CONTROL NO.2.....	32
4.16 ภาพผลงาน THE TRADITION.....	32
4.17 ภาพผลงานอิงเจ็ด.....	33

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ

ระบอบการศึกษาถือว่าเป็นระบอบที่สำคัญ ที่ปูพื้นฐานทางความคิด และฝึกกระบวนการคิด พื้นฐานให้กับบุคคล ปัจจุบันนี้แม้หลายคนจะพูดว่าเน้นการศึกษาแบบนักเรียนเป็นศูนย์กลาง แต่ก็ถือว่า มีจำนวนน้อย เพราะยังมีการสอนแบบสมัยเก่า หรือคนส่วนน้อยเองก็ยังเข้าใจและปฏิบัติไม่ถูกวิธี ซึ่งทำให้นักเรียน นักศึกษาต้องเรียนรู้แนวความคิดและแบบอย่าง ที่ผู้สอนต้องการ จนเกิดการครอบงำ ทางความคิด และทัศนคติที่เป็นแบบเดียวกัน ทำให้ขาดปัญญาและการพัฒนาความคิดของตน เพราะ ถูกฝึกให้คิดตามกระบวนการเท่านั้น โดยอาจมิได้เจตนาที่ผู้เรียนและผู้สอนเป็นเวลานานนับสิบปี ทำให้กลายเป็นการเพาะบ่มพื้นฐานวิธีคิดของบุคคลในรูปแบบเดียวกัน

เมื่อเติบโตเข้าสังคมทำให้ขาดการคิดอย่างเหตุและผล รวมถึงแนวคิดที่เป็นเอกบุคคล นอกจากนี้จะเป็นปัญหาส่วนบุคคลแล้วยังเป็นปัญหาสังคมต่อไป

ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงศึกษาถึงปัญหาและนำมาสร้างสรรค์ผลงาน โดยข้าพเจ้าได้นำเสนอ โครงการในหัวข้อภายใต้ระบอบการครอบงำ

1.2 วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

1. เพื่อสะท้อนความคิดที่มีต่อสังคมในระบอบการศึกษา ผ่านผลงานศิลปะวิดี โอเชิงเอียด สี่ประชดประชัน
2. เพื่อศึกษา พัฒนา และแก้ปัญหาลงงานศิลปะวิดี โอ ให้เกิดความเชี่ยวชาญมากขึ้น
3. เพื่อแสวงหาแนวทางในการสร้างสรรค์งานศิลปะเฉพาะตัว

1.3 แนวความคิดในการสร้างสรรค์

เมื่อมีวิถีปฏิบัติทางกระบวนการความคิดที่ผิดวิธี บุคคลเคยชินกับขั้นตอนการคิดที่เสมือนขาด อิสรภาพ ไม่กล้าหรือไม่คิดตั้งคำถามกับผู้มีอำนาจเหนือกว่า ยินยอมให้กับระบบต่างๆที่สร้างขึ้น มาอย่างขาดการไตร่ตรอง โดยเหตุหลักมาจากการถูกเพาะบ่มพื้นฐานวิธีคิดที่ขาดความเป็นตัวตน

1.4 ขอบเขตของโครงการ

- ศิลปะวิถีโอจำนวน 4 ชั้น

วิถีโอจากชั้นแรกถึงชั้นสุดท้ายมีโครงสร้างเนื้อหาต่อเนื่องกัน อาจต่างกันที่วิธีการนำเสนอตามแต่สถานที่จัดแสดงงาน และความเหมาะสม

โดยงานชั้นที่ 1 มีเนื้อหาเกี่ยวกับ ความเหมือน การเลียนแบบซึ่งกันและกัน เนื่องมาจากระบบการศึกษา ที่ไม่สนับสนุนให้สร้างสรรค์ การปลูกฝังของระบบการศึกษาให้เกิดวงจร จึงเกิดความเหมือนของบุคคล

งานชั้นที่ 2 มีเนื้อหาเกี่ยวกับ กระบวนการศึกษาที่มุ่งเน้นแต่จะขัดเขี่ยสิ่งต่างๆ ให้กับนักเรียน โดยขาดกรรมวิธีที่จะให้นักเรียนได้วิเคราะห์ถึงสิ่งต่างๆ ที่มากองอยู่ตรงหน้า คล้ายกับเด็กนักเรียนที่เรียนรู้โดยใช้การท่องจำเป็นหลักแต่นำไปใช้ประโยชน์จริงในชีวิตประจำวันไม่ได้

งานชั้นที่ 3 มีเนื้อหาเกี่ยวกับ การอยู่ใต้ระบบของผู้มีอำนาจที่กำหนดกฎเกณฑ์และระบบต่างๆ ออกมาบังคับให้เราปฏิบัติตามกฎเกณฑ์นั้นๆ โดยจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม อันเป็นผลที่สืบเนื่องมาจากระบบที่ปลูกฝังมาตั้งแต่เยาว์วัยที่ไม่ได้สอนให้วิเคราะห์ แต่กลับสอนให้ท่องจำและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

งานชั้นที่ 4 มีเนื้อหาเกี่ยวกับ การเน้นย้ำถึงระบบซ้ำซากที่ถูกใช้กันมานานแสนนาน สื่อโดยการนำภาพของขบวนรถไฟที่วิ่งไปเรื่อยๆ โดยที่ไม่มีจุดสิ้นสุดของขบวน เปรียบเหมือนกับระบบการศึกษานี้มีการใช้มานานและไม่มีทีท่าว่าจะยุติ

- งานอ็องเจ็ท จำนวน 1 ชั้น ภาพนักเรียนถ่ายรูปร่วมกับอาจารย์ที่ลานเคารพธงชาติ

1.5 วิธีการศึกษา

- ศึกษาข้อมูล ปัญหาที่เกิดขึ้น รวมถึงผลกระทบที่เกิดจากปัญหา
- รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ คัดกรองใจความหลักที่ต้องการ เพื่อนำมาใช้สร้างสรรค์ผลงาน

1.6 แหล่งข้อมูล

- แหล่งข้อมูลภาคเอกสาร
 - ศึกษาจากบทความด้านการศึกษา และระบบการศึกษา
 - ซึ่งมีที่มาจาก
 - มติชนรายสัปดาห์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- <http://jove.prohosting.com/~stunth>
- <http://come.to/studentnet-th>
- แหล่งข้อมูลสืบ
- ศึกษาจากกระบวนความคิดของบุคคลในสังคม
- การทำแบบสอบถาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

อิทธิพลที่ได้รับต่อการสร้างสรรค์

2.1 ด้านข้อมูลที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์

ถ้าหากเรามองภาพรวมของระบบที่เคลื่อนไหว โดยพยายามไม่เอาอารมณ์ความรู้สึกหรือความผูกพันส่วนตัวเข้าไปตัดดินแล้ว ก็จะเห็นได้ว่าสังคมไทยรวมทั้งส่วนใหญ่ของสังคมตะวันออก ล้วนตั้งอยู่บน "ความสัมพันธ์เชิงอำนาจ" เป็นหลัก แม้แต่จนถึงปัจจุบัน แนวคิดแบบอำนาจนิยม ก็ยังเป็นแรงเฉื่อยที่มองไม่เห็นที่ครอบงำพลังของสังคมอยู่ ถึงแม้เปลี่ยนนอกทางการเมืองจะเป็นประชาธิปไตย แต่หัวใจนั้นเป็นเผด็จการฟังกติก โดยที่เราคงปฏิเสธไม่ได้ว่าระบบการศึกษาเป็นเครื่องมือชิ้นสำคัญที่สุดที่ทำให้มันคงอยู่มาได้ถึงทุกวันนี้

(บทความจากทีมงานStudentNetThailand <<http://jove.prohosting.com/~stunth>>)

การศึกษาในทุกยุคทุกสมัยเป็นการถ่ายทอดสิ่งที่คนในสังคมนั้นๆ รู้แล้วไปให้กับคนรุ่นต่อไป โดยเริ่มจากครอบครัว และเมื่ออารยธรรมขยายขนาดขึ้น จากชนเผ่าเป็นชุมชน เป็นเมือง เป็นชาติ รัฐถือกำเนิด โรงเรียนก็ถูกสร้างขึ้นเพื่อให้นักศึกษาเด็กจำนวนมาก เมื่อเด็กถูกสอนให้ยอมรับระเบียบ ข้อตกลงในการอยู่ร่วมกัน เมื่อเด็กถูกสอนให้ยอมรับและยึดถือบางสิ่งบางอย่างร่วมกับคนอื่น ๆ เมื่อเด็กถูกปลูกฝังว่าสิ่งนี้ดี สิ่งนั้นไม่ดี ระบบคุณค่าและโครงสร้างการจัดลำดับชั้นของสังคมก็จะปรากฏขึ้นในความคิดเมื่อคนส่วนมากต่างยอมรับรูปแบบนั้น ยอมรับอำนาจของสิ่งต่างๆ สิ่งเหล่านั้นก็จะถูกจัดตั้งให้มีอำนาจเหนือผู้คนขึ้นมาได้จริงๆ และในเมื่อเด็กใช้เวลาส่วนใหญ่ของชีวิตช่วงที่เรียนรู้ได้ง่ายที่สุดอยู่ในโรงเรียน จึงกล่าวได้ว่ารูปแบบสังคมในโรงเรียนก็คือพิมพ์เขียวที่จะกำหนดรูปแบบของสังคมในอนาคตนั่นเองแต่ที่เราเห็นอะไรหลังรั้วโรงเรียนภายใต้ระบบการศึกษาไทยที่ผ่านมา? สิ่งแรกก็คือการท่องจำเราพูดกันมานานแล้วว่า การเรียนแบบไทยๆ มีแต่ท่องจำเป็นนกแก้วนกขุนทอง ก็ปีมาแล้วก็ยังไม่ค่อยก้าวหน้าไปไหน แล้วเราเคยตั้งคำถามบ้างไหมว่า ทำไมระบบจึงต้องเป็นแบบท่องจำ? การเรียนแบบท่องจำและการวัดผลแบบสำเร็จรูป หมายถึงว่าคำตอบที่ "ถูกต้องที่สุด" นั้นถูกกำหนดไว้แล้วในตำราเรียน ในหลักสูตร ทุกคนต้องมีคำตอบตามนั้น ใครคิดสิ่งที่แตกต่างออกไปถือว่า "ผิด" และการท่องจำ การทบทวนข้อความเดิมซ้ำๆ ยังมีผลเป็นการตอกย้ำให้ยิ่งยึดมั่นในความคิดเดิมมากยิ่งขึ้นเรื่อยๆ

(บทความจากทีมงานStudentNetThailand <<http://jove.prohosting.com/~stunth>>)

ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่า จะไม่ต้องทำอะไรเลย เพราะถ้าไม่มีความทรงจำเป็นพื้นฐาน คนเราก็ไม่สามารถเรียนรู้อะไรได้เลยเช่นกัน แต่ถ้าหากการเรียนวิชาภาษาไทยมีแต่การท่องจำสิ่งที่คนอื่นเคยคิดและเขียนไว้แล้ว และถ้าการเรียนประวัติศาสตร์มีแต่การรับรู้ข้อมูลตามที่ผู้เขียนประวัติศาสตร์ต้องการให้เป็นเราก็คงจะต้องอยู่กับซากทางความคิดของคนในอดีตอยู่ต่อไป ยังไม่ต้องพูดถึงการ

เอ่อ...นี่เป็นเนื้อหาที่...
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรียนในวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ซึ่งเราอดเข้าไปให้เด็กเรียนกันอย่างหนัก แต่ประเทศไทยก็ไม่เคยมีความสามารถจะแข่งขันทางเทคโนโลยีกับชาติอื่นๆ ได้อย่างสมศักดิ์ศรีสักที ในเมื่อขาดพื้นฐานความเข้าใจ แล้วยังขาดจิตวิญญาณในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ไม่ใช่เพราะความผิดพลาด แต่เป็นสิ่งที่ถูกสร้างมาให้เป็น

(บทความจากทีมงานStudentNetThailand <<http://jove.prohosting.com/~stunth>>)

ผมเขียนเรื่องนี้มานานแล้วว่าระบบการศึกษาในประเทศไทยคือ ระบบการศึกษาที่ขาดความคิดเสรีและการคิดสร้างสรรค์ (ไมเคิล ไรท.2547)

การแก้ไขปัญหาการศึกษาในปัจจุบัน ล้วนคิดแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ เช่น การปกครองระบบ, การเปลี่ยนหลักสูตร, การล้างสมองครู ฯลฯ ซึ่งเป็นเรื่องยากๆ ทั้งสิ้น (ไมเคิล ไรท.2547)

แม้กระทั่ง "การศึกษาที่เด็กเป็นแกนนำ" (Child Centred Education) ถูกบิดเบือนจนกลายเป็นการล้างครู กว่าสังคมจะไม่มีใครรับได้ ผมยังพิจารณาที่ยังสงสัยว่า ระบบการศึกษาของไทย (และที่อื่นๆ) ไม่เลวทั้งหมด, แม้จะมีปัญหาขลุ่ยขลุ่ยบ้าง ซึ่งเป็นธรรมดาทั่วโลก ในระดับอุดมศึกษา, มัธยม และประถม, ระบบไทยสามารถป้อนความรู้ที่จำเป็นสำหรับนักเรียนนักศึกษาได้ดีพอสมควร ใช่ว่าจะเลวสิ้นดี

ดังนั้น นักปฏิรูปไม่ควรคิดปล้ำระบบทั้งหมดให้หน่วยเงินเทหิงของดีไปพร้อมกำของเน่า อย่างไรก็ตาม, ปัญหาหลักๆ ยังมีอยู่ คือระบบการศึกษาไทย 1) ไม่เชิดชูหรือส่งเสริมความอยากรู้อยากเห็นอันเป็นต้นตอแห่งปัญญาของเด็กทุกคน, 2) ไม่ชวนให้เด็กสงสัยหรือซักถามซึ่งเป็นสิทธิของเด็กทุกคน, และ 3) ไม่เปิดโอกาสให้เด็กคิดสร้างสรรค์หรือจินตนาการตามที่เด็กเกือบทุกคน (อาจจะ) ทำได้ (ไมเคิล ไรท.2547)

ผมยังคิดที่ยังเห็นว่า จุดกำเนิดปัญหาไม่ได้อยู่ที่ห้องเรียนในมหาวิทยาลัย, โรงเรียนมัธยม หรือโรงเรียนประถม, แต่เกิดในชั้นประถมตอนต้นหรือก่อนหน้านั้นเสียอีก

ขอยกตัวอย่างที่ชวนผมให้คิดเช่นนี้ :-

ปริศนาสารานุกรมสำหรับเด็กไม่ดู

ผมเหมือนเด็กฝรั่งส่วนใหญ่, โด่ซึ้งมากกับ "สารานุกรมสำหรับเด็ก" (Children's Encyclopedia หรือ Child's Book of Wonders) เรื่องดวงดาว, โลกรอบตัว, พืชและสัตว์, คนเผ่าต่างๆ การทำงานของเครื่องจักร ฯลฯ (ไมเคิล ไรท.2547)

โด่ซึ้งมาหน่อยก็ย้ายไปใช้ Encyclopedia Britanica แล้วใช้มันวันยังค่ำจนทุกวันนี้ ราวสิบปีที่แล้วผมทำงานกับสถาบันที่มีห้องสมุดที่เปิดให้เด็กค้นคว้าเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมในห้องสมุดนั้นมี "สารานุกรมสำหรับเยาวชน" ที่ในหลวงทรงมีพระราชปรารภให้สร้างขึ้นมา

วันหนึ่ง ผมมีข้อสงสัยจึงขอดูสารานุกรมฉบับดังกล่าว ผมพลิกดูแล้วรู้สึกมหัศจรรย์ว่าทำไมจึงสะอาดสะอ้านเหมือนใหม่ ผมทักกับบรรณากรักษ์ว่า "เด็กไทยนี่นิสัยดีจึงถึงรักษาสารานุกรมให้สะอาดหมดจด ไม่เปื้อนมือ, ผิดกับสารานุกรมฝรั่งที่มักมอมแมมด้วยฝีมือเด็กสกปรก"

บรรณากรักษ์ยิ้มแล้วตอบว่า "เปล่าหรอกค่ะ ในสิบปีตั้งแต่ซื้อสารานุกรมมา, ไม่มีเด็กคนใดมาขอคืน, ฉบับจึงงามสะอาดดังเมื่อออกจากแท่นพิมพ์"

ท่านผู้อ่านคิดอย่างไรกับหลักฐานข้อนี้ ? ผมไม่เชื่อว่าเด็กไทยเกิดมาใจตายด้าน, ไม่มีควมอยากรู้อยากเห็น (Curiosity) ะรอยเธอต้องถูกสั่งสอนตั้งแต่ดั้นให้ระงับใจ, เลิกจินตนาการแล้วเชื่อผู้ใหญ่ แทนที่จะสงสัยด้วยตนเอง (ไมเคิล ไรท.2547)

ปัญหามีอยู่ว่า เด็กไทยถูก "หักปีก" เมื่อไร ? และด้วยวิธีใด ?

ผมได้พบคำตอบในหนังสือ Partners in Learning ของ Maureen Wickremasighe (ISBN 955-97827-5-4) ว่าด้วยบูรณาภาพ (Continuity?) ระหว่างวัยทารกกับวัยเริ่มเข้าเรียนหนังสือ

ความสงสัยและจินตนาการในทารก

หนังสือดังกล่าวขึ้นต้นด้วยทารกเริ่มคลาน ว่ามีความอยากรู้อยากเห็นสูงมาก, ย่อมสำรวจรอบตัวจับหัวแม่มือหาว่ามีสรรพคุณอะไรบ้าง, คว่ำจี๋ดิน ดำร่มเข้าปากว่ากินอร่อยแค่ไหน

ต่อมาพอเดินได้ ทารกจะเริ่มเล่น, และมักจะเล่นสกปรกมอมแมม, เช่น เล่นทราย, สาคน้ำ, ปั้นดินเป็นขนม (Mud Pies) ออกขายกันสมมติเป็นตลาด ฯลฯ (ไมเคิล ไรท.2547)

ต่อมาเมื่อเด็กโตขึ้นมา, ครูชั้นประถมตอนต้นควรใช้พลังสงสัยอยากรู้อยากเห็นนี้เป็นเครื่องมือในการสอนให้เด็กเรียนรู้อักษรและเลขด้วยความสนุกสนานอยากรู้อยากเห็น

สำหรับคนที่มีความสุขจิตสมบูรณ์, มีจินตนาการและคิดสร้างสรรค์, การละเล่นไม่มีวันสิ้นสุด เมื่อสุนทรภู่ แต่ง "พระอภัยมณี" ท่านกำลัง เล่น เมื่อ Einstein คิดทฤษฎีกรอบจักรวาล ท่านกำลัง เล่น เมื่อ จิตร ภูมิศักดิ์ วิเคราะห์คำว่า ไทย, ลาว ขอม, ท่านกำลังเล่น ฯลฯ, ฯลฯ, ฯลฯ

ที่จริง การเล่น หรือ การเรียนรู้, และการเรียน ก็ควรจะเป็น การละเล่น ต่อเนื่องกัน แต่ในโลกทัศน์ของผู้ใหญ่ส่วนใหญ่ การเล่นและการเรียนเป็นคนละเรื่องไม่เกี่ยวกันเลย ในทางตรงกันข้าม, การเล่นเป็นการเสียเวลาเปล่าๆ และเมื่อจะเข้าเรียน เด็กๆ ต้องเลิกเล่น! (ไมเคิล ไรท.2547)

นี่เป็นความเข้าใจผิดระดับพื้นฐานที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จของการศึกษาไทยโดยทั่วไป, ทำให้การศึกษาเป็นเรื่องทุกข์ทรมานสำหรับครูและเด็กพอๆ กัน

ทำลายความอยากรู้อยากเห็นและจินตนาการของเด็ก, และอาจจะอำนวยการให้เด็กเกเร, นักเรียนอาชญากร, หรืออย่างน้อยก็ซึมเศร้าหดหู่ใจ, ไม่อยากคิดไม่ยอมอ่าน, และ ไม่อยากเปิดสารานุกรม ที่ดีที่หนึ่งระดับโลกที่ในหลวงทรงมีพระราชอุตสาหะให้สร้าง

ทั้งหมดนี้ชวนให้ผมเข้าใจว่า ปัญหาที่แท้จริงของระบบการศึกษาไทยอาจจะมีจุดกำเนิดในระดับก่อนเข้าเรียน (Pre-school) และระดับประถมขึ้นต้น (ไมเคิล ไรท.2547)

การละเล่น, จินตนาการ, และความอยากรู้อยากเห็นในโรงเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผมไม่มีความรู้ภาคสนาม, คือผมไม่เคยเป็นเด็กไทย, ไม่เป็นผู้ปกครองของเด็ก, และไม่เคยเป็นครูชั้นประถม, ความเห็นของผมจึงอาจจะผิดพลาดโดยสิ้นเชิง

อย่างไรก็ตาม ผมเคยเป็นเด็ก (ฝรั่ง) ที่ถูกระบบการศึกษา (อังกฤษ) ทรมานพอสมควร ผมจึงขอถือสิทธิออกความคิดเห็นแทนเด็กๆ ทั่วโลกที่ประสบว่า โรงเรียนคือนรกน้อยๆ

ใครไม่เห็นด้วยโปรดเขียนมาทักท้วง, ผมจะได้ชื่นใจ แต่กรุณาอย่าเพิ่งเผาพริกเผาเกลือเสียคายของ (ไมเคิล ไรท.2547)

ผมเห็นปัญหาเด็กก่อนเข้าเรียนและเริ่มเข้าเรียนนั้น, มีสองระดับชั้นคือ 1) ชั้นผู้ดีและชนชั้นกลางในเมือง, และ 2) ชั้นกรรมาชีพและชนบท

1) ชั้นผู้ดีและชนชั้นกลางในเมือง (ที่เรียนแบบชีวิตผู้ดี) มักควบคุมลูกๆ จนมากไป, คือคุมทารกไม่ให้เล่นสกปรกอมแมมตามประสาเด็กสามัญชน

ผลก็คือ ทารกผู้ดีกระเปียบความเรียบร้อยและความสะอาดสะอาดอันตั้งแต่น้อย, แต่ขาดโอกาสที่จะสำรวจเรียนรู้โลกรอบตัว

ดังนั้น ความอยากรู้อยากเห็นที่เป็นต้นตอเดิมของเด็กจึงหดเหี่ยว, และจินตนาการไม่มีทางเกิดขึ้นได้

เมื่อลูกผู้ดี/ชนชั้นกลาง เข้าเรียนชั้นประถม, ก็เข้าครอบงำอีกชั้นหนึ่ง อักษรและเลขไม่ได้เป็นเรื่องสนุกสนานที่เด็กจะสำรวจ เล่น ค้นหา ได้ด้วยตนเอง, แต่เป็นสูตรสำเร็จรูปที่คูณคูณบังคับให้ท่องจำ, อย่าให้สงสัยหรือทักถามว่า "ทำไม?" (ไมเคิล ไรท.2547)

2) คนกรรมาชีพและชาวชนบท มักให้ลูกๆ เล่นตามอัธยาศัย (เช่น ขี่ควาย, เล่นดิน เล่นน้ำ) หรือเรียนรู้โลกรอบตัวให้บังเกิดความอยากรู้อยากเห็นและจินตนาการพอสมควร เด็กตามชนบทจึงน่าจะเรียนดีกว่าเด็กในเมือง แต่ที่ไหนได้? (ไมเคิล ไรท.2547)

พอเด็กในชนบทเข้าเรียนชั้นประถมก็เจอโครงเหล็ก, คือระบบการศึกษาของราชการแบบอิตาเลียนที่บังคับให้ล้มปัญญาเดิม พื้นเมือง แล้วสอนความรู้ใหม่จากนอก

เชื่อว่าความรู้ใหม่จากนอกนี้จะผิดหรือชั่ว, แต่ระบบการศึกษาไม่เปิดโอกาสให้ถกเถียง, ไม่ให้ทางเลือก, และบังคับให้เชื่อว่าวิถีชีวิตเดิมไม่มีคุณค่า

ดังนั้น เด็กชนบทจึงถูกแยกออกจากอดีตและบริบทของตนจนลอยตัว, ไม่มีที่มาหรือที่ไป จึงไม่อาจจะคิดสร้างสรรค์ได้เสรีเช่นกัน (ไมเคิล ไรท.2547)

จากบทความดังกล่าวมา การปูพื้นฐานทางความคิดนับว่าเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งกระบวนการปูพื้นฐานทางความคิด จะเริ่มขึ้นตั้งแต่ในวัยเด็กและเพาะบ่มปลูกฝังไปเรื่อยๆ ดังนั้น ระบบการศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญมากต่อการปูพื้นฐานทางความคิด หากเราเริ่มต้นด้วยการปลูกฝังให้คิดตามผู้ใหญ่เรื่อยมา จนเกิดเป็นระบอบครอบงำ เมื่อนานเข้าจะทำให้บุคคลนั้นขาดการคิดอย่างไตร่ตรอง และขาด

ความเป็นเอกบุคคต เมื่อเป็นผู้ใหญ่ก็จะนำสิ่งที่ตนได้รับมานั้นถ่ายทอดให้กับเด็กรุ่นหลังต่อไป จนกลายเป็นวัฏจักรการครอบงำ

2.2 ศิลปินที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์

2.2.1 สุธี คุณาวิชยานนท์

สุธี คุณาวิชยานนท์ เกิดเมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๐๘ ที่กรุงเทพฯ เริ่มศึกษาศิลปะที่วิทยาลัยช่างศิลป์ กรุงเทพฯ จบแล้วศึกษาต่อที่คณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อปี พุทธศักราช ๒๕๒๑ ในปีต่อมาได้เข้าศึกษาที่คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับปริญญาศิลปบัณฑิต สาขาภาพพิมพ์ ปีพุทธศักราช ๒๕๓๒ จากนั้นไปศึกษาต่อที่ ซิดนีย์ คอลเลจ ออฟ ดิ อาร์ตส์ (Sydney College of the Arts) มหาวิทยาลัยซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย ได้รับปริญญาศิลปมหาบัณฑิตสาขาทัศนศิลป์ ปีพุทธศักราช ๒๕๓๖ ปัจจุบันเป็นอาจารย์สอนที่คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

นายสุธี คุณาวิชยานนท์ ฉายความสามารถอันโดดเด่นในการนำเสนองานทัศนศิลป์เมื่อครั้งส่งผลงานเข้าร่วมแสดงในการแสดงนิทรรศการศิลปะเด็กแห่งประเทศไทย ครั้งที่ ๔ ตั้งแต่ปี พุทธศักราช ๒๕๒๖ นับจากนั้นเป็นต้นมาเขาได้พัฒนาการสร้างสรรค์งานศิลปะทั้งทางรูปแบบ เทคนิค วิธีการอย่างไม่หยุดนิ่ง ให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่มีสาระหนักแน่นลึกซึ้ง ภายใต้อิทธิพลร่วมสมัยทางสังคม

ระยะแรก นายสุธี คุณาวิชยานนท์ สร้างงานภาพพิมพ์โดยใช้ความบันเทิงใจจากร่างกายมนุษย์ ต่อมาเริ่มเสนอผลงานศิลปะเชิงความคิดจากเรื่องราวของวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม สภาพปัญหาใหม่ในสังคมไทย การแสดงนิทรรศการครั้งสำคัญได้แก่ ผลงานชุด “ข้างเผือกสยาม” ปีพุทธศักราช ๒๕๓๘ ได้รับแรงบันดาลใจจากข้างในประเศไทยที่กำลังตกอยู่ในอันตราย ขาดการดูแลเอาใจใส่ เกิดการทำลายทั้งทางตรงและทางอ้อมโดยมนุษย์ ความคิดที่เสนอผ่านผลงานชุด “ข้างเผือกสยาม” เปรียบเทียบให้เห็นความเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตที่กำลังหนีจากสังคมเกษตรกรรมไปสู่สังคม

อุตสาหกรรมตามกระแสตะวันตก ได้รับเชิญไปร่วมแสดงนิทรรศการกับกลุ่มศิลปินแนวศิลปะการแสดงญี่ปุ่น คณะบูโด ที่ Nishi Kitaza เมืองเกียวโต ประเทศญี่ปุ่น ปีพุทธศักราช ๒๕๓๘ สร้างสรรค์ผลงานชุด “ความซ้ำซากอันเป็นนิรันดร์” ในปีพุทธศักราช ๒๕๔๐-๒๕๔๑ แสดงให้เห็นถึงความกลวงโง่ซ้ำซาก เสมือนการปฏิบัติตนของคนในลักษณะขาดจิตวิญญาณ มีความหลงตัวเองและ คลั่งชาติ การเล็งจ๋ามความจริงที่บิดเบือน บิดตาไม่มองแผลอีกเสบที่อัปถัษณ์ และถอดซากหากินกับความสำเร็จเก่าๆ นอกจากนี้ยังมีผลงานสร้างสรรค์ศิลปะทรงคุณค่าอีกหลายชุด อาทิเช่น ชุด “บุบหนอพองหนอ” “แผ่นดินสยาม” “ตุครตำเรือประเทศไทย” และอื่นๆอีกมากมาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นายสุธี คุณาวิชยานนท์ ได้สร้างผลงานศิลปกรรมแนวจัดวางชุดสำคัญ ที่สร้างความรู้สึกร่วมกัน ส่วนร่วมในด้านการเรียนรู้ประชาธิปไตย ชื่อชุด “ห้องเรียนประวัติศาสตร์” ในโอกาสครบรอบชาติกาล ๑๐๐ ปี นายปรีดี พนมยงค์ ซึ่งจัดแสดงบนฟุตบาทถนนราชดำเนินกลาง ระหว่างวันที่ ๑๑-๑๔ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้แนวคิดมาจากประวัติศาสตร์การเมืองไทย เช่น การเคลื่อนไหวเพื่อประชาธิปไตยของกลุ่ม รศ.๑๓๐ การเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบพระมหากษัตริย์อยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ ๒๔ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๕ ขบวนการเสรีไทย เหตุการณ์ ๑๔ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๑๖ เหตุการณ์ ๖ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๑๙ เหตุการณ์พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๓๕ เป็นต้น โดยใช้โต๊ะนักเรียนแบบเก่าจำนวน ๑๔ ตัว ทำด้วยไม้แกะสลักภาพแบบภาพพิมพ์แกะไม้ลงไปบนโต๊ะ เป็นรูปภาพและเนื้อหาเกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์การเมืองไทย ผู้เสพงานสามารถใช้กระดาษวางทาบบนโต๊ะแกะสลักภาพด้วยดินสอ เพื่อเก็บบันทึกภาพแต่ละเหตุการณ์เอาไว้ได้ นับเป็นผลงานที่นำเอารูปแบบ เทคนิค วิธีการ มารับใช้เนื้อหาสาระทางการเมืองได้อย่างสอดคล้องประสานกลมกลืน ทำให้ผู้เสพได้ตระหนักถึงคุณค่าที่ไม่แยกออกจากกันระหว่างงานศิลปะกับคำว่า สันติภาพ ประชาธิปไตย และการต่อสู้เพื่อความเป็นธรรม

นายสุธี คุณาวิชยานนท์ เป็นทั้งอาจารย์ ศิลปิน นักวิชาการ และคอลัมนิสต์ มีผลงานวิจารณ์และแนะนำงานศิลปกรรมตามนิตยสารฉบับต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ ทำให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจอันดีในเรื่องการรับรู้การเคลื่อนไหว ศิลปะมีมติต่างๆ ทางสังคมมากขึ้น

ในฐานะผู้สร้างสรรค์งานศิลปะที่มีความมุ่งมั่นแน่วแน่ ซื่อสัตย์ และจริงใจ จนเป็นที่ประจักษ์ คณะกรรมการรางวัลมโนส เสียรสิงห์ “แดง” จึงขอประกาศเกียรติคุณให้ นายสุธี คุณาวิชยานนท์ เป็นศิลปินทัศนศิลป์ผู้มีผลงานดีเด่น ทางด้านสันติภาพ ประชาธิปไตย และความเป็นธรรม ประจำปี พุทธศักราช ๒๕๕๙

ประวัติศาสตร์นั้นสัมพันธ์กันอย่างแน่นแฟ้นกับ “ความเป็นชาติ” และหนึ่งในวิธีการการปลูกฝังความรู้สึกร่วมกันก็ผ่านการให้ศึกษานั้นเอง “สูตรสำเร็จประเทศไทย” (stereotype Thailand) ของสุธี คุณาวิชยานนท์ เล่นกับความคิดเรื่องการถอดหรือประวัติศาสตร์อันนำมาซึ่งความรู้สึกร่วมกันโดยตรง ศิลปินทำการล้อเลียนสิ่งที่เป็นแบบฉบับ (stereotype) ของคนไทย หรืออีกนัยหนึ่ง “เอกลักษณ์ไทย”

สิ่งที่เป็นแบบฉบับ (stereotype) หรือที่สุธีเรียกว่า “สูตรสำเร็จ” นี้เป็นมายาคติอย่างหนึ่ง กล่าวคือ เป็นสิ่งที่ถูกคิดว่าเป็นจริง มีอยู่แล้วเสมอมา และเป็นธรรมชาติ สุธีคัดเลือกเอาสิ่งเหล่านั้นมาผสมเข้ากับข้อเท็จจริงอีกอย่างหนึ่งที่ตรงข้ามกัน เป็นความจริงในอีกด้านหนึ่ง หรือไม่ก็เลือกที่จะมองเรื่องเดิมในอีกมุมหนึ่ง ผลที่ได้คือการล้อเลียน เสียดสีอย่างมีอารมณ์ขันต่อสิ่งที่ (คิดว่า) เป็นเอกลักษณ์ของคนไทย “นิ้วกลางอันแสนอ่อนช้อย” เป็นภาพของนิ้วกลางที่มีความหมายที่ไม่สุภาพ แต่ถูกเขียน / สลัก เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อย่างอ่อนช้อยด้วยเส้นโค้งตามแบบภาพเขียนไทยประเพณี สอดคล้องกับหน้าหนึ่งในหนังสือเล่มเล็ก ๆ ที่ศิลปินแจกให้ผู้ชม เป็นภาพหญิงไทยทำท่าเหมือนกำลังรำรำแต่ชูนิ้วกลางขึ้น โดยมีคำบรรยายใต้ภาพว่า “อ่อนช้อยแต่ไม่อ่อนแอ อ่อนนอกแข็งใน ”

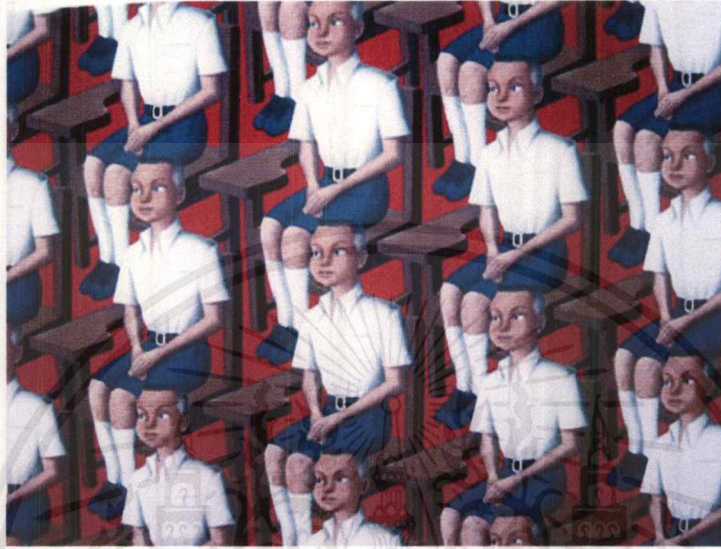
ผลงานของสุธี โคคเคนด้วยกลวิธีที่เขาดึงเอาผู้ชมเข้ามามีส่วนร่วมอย่างมีชั้นเชิง การมีส่วนร่วมของผู้ชมได้เข้ามาเติมเต็มให้แนวความคิดของผลงานชัดเจนมากยิ่งขึ้น ศิลปินจำลองบรรยากาศของห้องเรียนขึ้นมาด้วยการใส่โต๊ะเก้าอี้จำนวน 16 ตัวลงไป ผู้ชมได้รับการเชิญให้นำสิ่งของบนโต๊ะที่สลักภาพและข้อความต่างๆ ไว้ มันเหมือนกับเราได้กลับเป็นนักเรียนอีกครั้ง และรับ “ความรู้” (ที่แฝงสารบางอย่าง) จากห้องเรียน

นอกจากโต๊ะเก้าอี้แล้ว บนผนังห้องนิทรรศการก็เต็มไปด้วยวอลเปเปอร์รูปหญิงไทยพนมมือไหว้เรียงรายจากพื้นจรดเพดาน ผลงานชิ้นนี้ประจักษ์ประชันภาพลักษณ์ของหญิงไทยที่อ่อนช้อยด้วยการให้ภาพของผู้หญิงพนมมือไหว้ ฉีก “ยิ้มสยาม” อันกว้างขวาง ดวงตาเบิกโตบนใบหน้าที่แข็งค้ำรูปผู้หญิงที่นั่งเรียงเป็นแถวนี้มีจำนวนนับไม่ถ้วน ก่อให้เกิดการเน้นย้ำความหมายที่ว่าด้วยความเป็นแบบแผน และมายาคติอันไม่มีที่สิ้นสุด

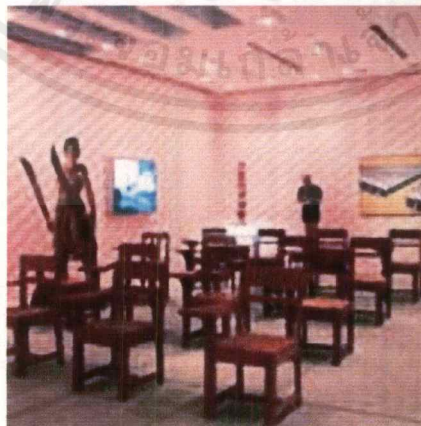
บนผนังยังประกอบไปด้วยภาพทิวทัศน์เมืองกรุงเทพฯ ที่ศิลปินได้ทำการตัดต่อใส่ภาพอย่างเช่น โมเดลวีรบุรุษ วีรสตรีลงไป เรื่องของวีรบุรุษ วีรสตรีนี้ก็เป็นที่แต่งขึ้นในประวัติศาสตร์เช่นกัน - หากจะอิงกับงานเขียนเชิงลออครือทั้งหลาย - มันก็ไม่แน่ชัดว่าพวกเขามีตัวตนอยู่จริงหรือไม่ ทว่า นั่นก็ไม่ได้สำคัญมากไปกว่าคำถามที่ว่าเพราะเหตุใดเรื่องของบุคคลเหล่านี้จะต้องถูกบอกเล่าให้ตราตรึงอยู่ในสำนึกของคนในสังคมไทย ตลอดช่วงเวลาอันไม่นานนักที่ “ประเทศไทย” ได้ปรากฏตัวขึ้นมาพร้อมๆ กับ “ประวัติศาสตร์ชาติไทย” การพยายามสร้างความเป็นชาติและการปลูกฝังความรู้สึกแบบชาตินิยมหลากหลายรูปแบบก็เกิดควบคู่ไปด้วยกัน ภาพของสุธีก่อให้เกิดบรรยากาศประหลาด เพราะมันเป็นการผสมระหว่างเก่า ใหม่เข้าด้วยกัน ด้วยการวางมันเทียบเคียงกันนี้ ผลงานทำให้เกิดการมอง 2 สิ่งที่แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง แต่เป็นสิ่งที่ดำรงอยู่ร่วมกันในสังคมไทย มันชี้ถึงภาวะลักลั่นบางอย่างระหว่างความต้องการจะเป็นสมัยใหม่ กับความอนุรักษนิยม

เสมือนหนึ่งภาพ “นางวันทองเหยียบเรือสองแคม” ภาพรวมในนิทรรศการของสุธีบ่งบอกถึงอารมณ์ของสังคมไทยที่ยังคงสองจิตสองใจ ผสมปนเปกันระหว่างต้องการความเจริญก้าวหน้าทางวัตถุกับการพยายามรักษาความเป็นชาติ “สูตรสำเร็จประเทศไทย” จึงเต็มไปด้วยอารมณ์ประชดประชัน ศิลปินได้ชี้ให้เห็นถึง “ความเป็นไทย” ในมุมมองของเขา นิทรรศการนี้เป็นคล้ายๆ การรวบรวมผลงานหลายชิ้นที่กระจัดกระจายในหลายๆ นิทรรศการของสุธีเข้าด้วยกัน บางชิ้นขยายต่อมาเป็นชิ้นใหม่ “สูตรสำเร็จประเทศไทย” จึงประกอบไปด้วยสิ่งละอันพันละน้อยที่ถักทอขึ้นมาจากงานเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เก่า มากกว่าจะเป็นผลงานใหม่โดยแท้ หากทว่า สิ่งที่ไม่เคยลดน้อยลงไป คือความช่างสังเกตสังกาและ มุมมองอันเต็มไปดด้วยอารมณ์ขันแบบเสบายๆ คั่นๆ ของสุรินนั่นเอง

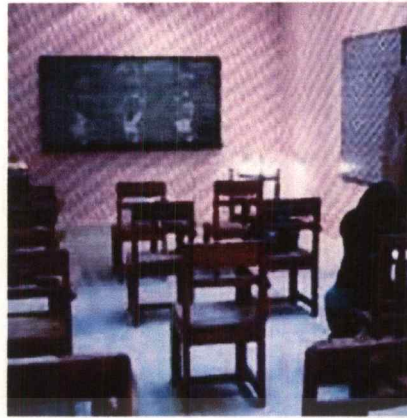

รูปประกอบ 2.1 โปสเตอร์งาน สตรีสำเร็จประเทศไทย

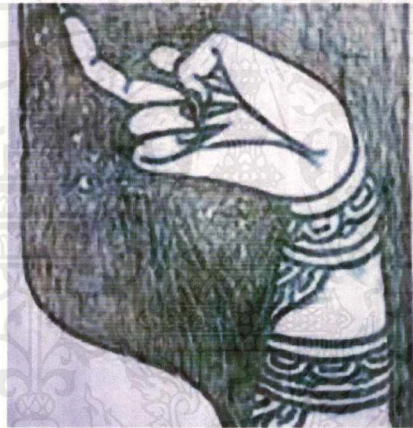

รูปประกอบ 2.2 ภาพผลงาน ชุก สตรีสำเร็จประเทศไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปประกอบ 2.3 ภาพผลงาน ชุด สูตรสำเร็จประเทศไทย

รูปประกอบ 2.4 ภาพผลงาน ชุด สูตรสำเร็จประเทศไทย

รูปประกอบ 2.5 ภาพผลงาน ชุด สูตรสำเร็จประเทศไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.2 ฤกษ์ฤทธิ ตีระวนิช

ฤกษ์ฤทธิ ตีระวนิช เกิดที่ประเทศอาร์เจนตินา และย้ายไปอยู่เอธิโอเปียในช่วงอายุ 7 - 9 ขวบ จากนั้นจึงกลับมาอยู่เมืองไทยจนจบชั้นมัธยม แล้วจึงไปเรียนต่อที่แคนาดา ก่อนจะมาต่อที่เมืองชิคาโก และย้ายไปเป็นศิลปินอยู่ในเมืองนิวยอร์ก

ตั้งแต่ปี 2531 เขาเริ่มทำงานศิลปะที่เน้นถึงกระบวนการให้คนดูมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้น โดยงานยุคแรกที่สร้างชื่อเสียงให้แก่เขาอย่างมากจะเกี่ยวข้องกับการนำเอาลักษณะเฉพาะบางอย่างของไทยไปนำเสนอ เช่น ในปี 2532 เขาลงมือทำ 'ผัดไทย' ในแกลเลอรีที่นิวยอร์ก แยกที่มาร่วมงานเปิดนิทรรศการไม่เห็นศิลปะวัตถุใดๆ นอกจากได้ร่วมกันผัดไทยและพบปะสังสรรค์กับศิลปินและคนอื่นๆ

ในปี 2535 ฤกษ์ฤทธิได้ทำให้แกลเลอรีที่นิวยอร์กกลายเป็นห้องสำหรับกินอาหารไทยจำพวก แกงกะหรี่ ฟริทักวันระหว่างที่กำลังแสดงนิทรรศการ หรืออีกงานที่ฤกษ์ฤทธิได้รับเลือกเข้าแสดงในนิทรรศการเสริม (Aperto' 93) ในงาน เวนิส เบียนนาเล่ (Biennale Venice) ครั้งที่ 45 ปี 2536 ในงาน 'ไม่มีชื่อ' (1271) Untitled (twelve seventy one)

ในงานนี้เขาทำถ้วยเดี่ยวเรือในเรือสแตนเลส หยอกล้อไปกับประวัติศาสตร์อิตาลี - จีน และไทย เมื่อมาร์โค โปโลชาวเวนิสเดินทางไปจีนใน ค.ศ.1271 และนำเอาเส้นถ้วยเดี่ยวกลับมาพัฒนาเป็นเส้นหมึกกะโรนีและสปาเก็ตตี้ในอิตาลี และไทยก็รับเอาวัฒนธรรมการกินถ้วยเดี่ยวจากจีนมาดัดแปลงจนเป็นรสชาติไทยๆ ขายในเรือ และเรือขายถ้วยเดี่ยวแบบไทยๆ ยังโยงไปถึงเมืองไทยและเมืองเวนิส ที่มากไปด้วยคลอง ชาวบ้านใน 2 ประเทศนี้จึงนิยมสั่งจรรกันด้วยเรือ

สังเกตว่างานแสดงยุคแรกของเขามีการใช้เส้นหมึกแบบไทย ซึ่งเป็นเส้นหมึกกลับและเป็นอื่นสำหรับคนอื่นคนไกลอย่างคนต่างชาติต่างวัฒนธรรม ความเอื้อเพื่อเพื่อแผ่อย่างการทำอาหารเลี้ยงผู้คนฟรีๆ ถูกนำเสนอในสังคมที่ไม่ค่อยจะคุ้นเคยกับสิ่งเหล่านี้ กลายเป็นสิ่งพิเศษและแปลกน่าพิศวงสำหรับสภาพแวดล้อมนอกเมืองไทย

ต่อมาในช่วงปี 2530 - 2540 เขากลับมาไทย ร่วมงานกับศิลปินและองค์กรทางศิลปะในไทยหลายครั้ง เขาได้รับการต้อนรับอย่างดีจากศิลปินไทยรุ่นใหม่ นักศึกษาศิลปะ องค์กรอิสระทางศิลปะ และสื่อมวลชนสายศิลปะร่วมสมัย ที่เน้นเรื่องความคิดในศิลปะเป็นสำคัญ (Conceptual) โดยเน้นประสบการณ์และการมีส่วนร่วมระหว่างคนกับคน ระหว่างคนกับกิจกรรมและสถานที่ที่ศิลปินคิดและจัดขึ้น

ฤกษ์ฤทธิ เริ่มต้นสร้างโครงการที่นาที่จังหวัดเชียงใหม่เมื่อ 8 ปี ก่อนกับคามิน เลิศชัยประเสริฐ บนพื้นที่ในชนบทของหมู่บ้าน เขตอำเภอสันป่าตอง ปัจจุบันกลายเป็นมูลนิธิที่นา เป็นโครงการที่มุ่งตั้งคำถามใหม่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการฝึกวิปัสสนา ศิลปะ การทดลองดำเนิน

ชีวิตอย่างเรียบง่ายในวิถีชีวิตแบบสังคมเกษตรกรรม การทำงานแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ ร่วมกัน ภายใต้บรรยากาศความเป็นกัลยาณมิตร

ล่าสุด เขาทำหน้าที่ผู้กำกับการแสดงโจนรีอค แอนด์ โรลด์ 'รามเกียรดี' ตอน นางลอย นาฏกรรมแห่งรัก แอนด์ โรลด์' ในเทศกาลลินคอล์น เซ็นเตอร์ ซัมเมอร์ เฟสตีวัล ประเทศ สหรัฐอเมริกา

ภายในห้องสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่เรียกกันว่า 'อุโมงค์ศิลปะธรรม' จุดนัดพบแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ของบรรดาศิลปินในจังหวัดเชียงใหม่ พื้นที่เดียวกันนี้เราได้พบเห็นการก่อกำเนิดที่อยู่อาศัยของศิลปิน ที่ว่ามาบนแนวคิดที่เห็นได้ด้วยตาเปล่าคือการสร้างที่พักอาศัยโดยไม่ทำลายธรรมชาติที่อยู่เดิม เขาพา เราเดินชมบ้านที่กำลังก่อสร้างพร้อมพูดคุยถึงแนวคิดเกี่ยวกับงานศิลปะร่วมสมัย

แม้เขาจะเกิดที่อาร์เจนตินา ไปร่ำเรียนอยู่ที่ประเทศแคนาดา อาศัยและแสดงงานในนิวยอร์ก แต่เขากลับเลือกเมืองเชียงใหม่เป็นสถานที่ลงหลักปักฐาน

"ที่เชียงใหม่เรามีคนที่เราคุยได้ อีกอย่างเป็นจุดที่ไกล ไม่ใช่ศูนย์กลาง คิดว่าในอนาคต สถานที่แห่งนี้จะเป็นจุดที่จะเกิดอะไรที่สำคัญ ขึ้น ที่สำคัญที่นี้เอื้อต่อการสร้างศิลปะ เป็นสถานที่ที่เรา รู้สึกว่ามีทั้งความเงียบและเสียงดังอยู่ในที่เดียวกัน"

ศิลปินพเนจรเริ่มเล่าถึงจุดเริ่มต้นของชีวิตในเชียงใหม่พร้อมรื้อฟื้นถึงประสบการณ์ชีวิตที่ผ่านมา

"เราเกิดที่อาร์เจนตินาเพราะว่าคุณพ่อไปทำงานสถานทูต ส่วนคุณแม่ก็ไปเรียนเป็นหมอพิน อยู่ที่นั่นประมาณสามปี แรกๆ นี้พูดภาษาสเปนได้เลยนะ ต่อจากนั้นก็กลับมาเมืองไทยก็ไปเรียนต่อ ประมาณปอสตามก็ย้ายไปเอธิโอเปีย ก็ไปเริ่มเรียนภาษาอังกฤษ ก็กลับมาเมืองไทยเรียนอยู่ที่ร่วมฤดี เป็นโรงเรียนนานาชาติ จนจบมัธยม แต่ก็ไม่ค่อยชอบเรียนหนังสือนะ จากนั้นก็เลยคิดว่าอยากไปเรียน ต่อต่างประเทศมากกว่า"

จากความรู้สึกว่าตัวเองเริ่มขาดความรู้ในเรื่องของวัฒนธรรม ประเพณีไทย ทำให้เขาารู้สึกว่า ชีวิตนั้นขาดหายไปบางอย่าง

"ไม่ถึงกับว่าไม่ได้อยู่ในสังคมไทยเลยหรอกนะ แต่ว่าการย้ายที่อยู่บ่อยๆ ทำให้ไม่ค่อยจะมีรากฐานอะไร แต่ที่คิดอยากไปเรียนต่อแคนาดาก็เพราะว่ารู้สึกว่ามีเมืองไทยตอนนั้นทำอะไรไม่ได้ อยากเปลี่ยนอะไรก็ไม่ง่าย

"แต่แรกเลยก็ยังไม่รู้หรอกว่าอยากเรียนอะไร เวลานั้นรถไปโรงเรียนกับคุณพ่อ เขาก็จะพูด เรื่องประสบการณ์การทำงานข้าราชการ ก็บอกว่าทำอะไรก็ได้ อย่างมาเป็นข้าราชการ เป็นระบบที่เขา รู้สึกว่าทำอะไรไม่ได้ เวลาเห็นการคอร์รัปชันอะไรต่างๆ อีกอย่างชีวิตก็ค่อนข้างจะจำเจ เลยมีความรู้สึก อยากทำอะไรที่ไม่อยู่ในระบบ"

จากความชอบการถ่ายภาพและการเดินทางสมัยที่ยังเรียน ทำให้ความมุ่งหมายกับชีวิตในตอน นั้นคือการเป็น Photojournalist

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

"ไปเรียนที่แคนาดาเขาก็เลยส่งให้ไปเรียนประวัติศาสตร์ก่อน เป็นวิชา History Department แต่ไม่ใช่ประวัติศาสตร์อย่างเดียว แต่เป็นประวัติศาสตร์ศิลป์ด้วย พอไปนั่งดูสไลด์ก็เกิดแรงบันดาลใจบางอย่างที่เป็นคำถามที่คิดกับตัวเอง ก็เลยอยากรู้ว่าศิลปะนี่เป็นยังไง"

ความบังเอิญในขณะที่จะรอขอคำปรึกษาจากอาจารย์เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยที่อยากเรียนต่อ เขาบังเอิญเหลือบไปเห็นส้นหนังสือสีขาวที่ยื่นออกมาจากตู้หนังสือ ทำให้เขาหยิบมาพลิกอ่านซึ่งนั่นเองคือจุดเริ่มต้นชีวิตในมหาวิทยาลัยศิลปะ ประจำประเทศแคนาดา สาขาวิชา Experimental Art

"ตอนเรียนก็เลยคิดงานขึ้นมาเองเป็นแบบ Conceptual บ้าง ถ่ายรูปบ้าง เหมือนกับว่าตัวเองมีคำถามเยอะ ก็ไปหาคำตอบ เชื่อไหมว่าเพิ่งมาได้รู้ทีหลังว่า จริงๆ แล้ว ญาติพี่น้องหลายคนก็เป็นศิลปินกัน แต่ตอนเด็กเราเดินทางบ่อยไปเลยไม่ค่อยรู้ว่าเขาทำอะไรกัน"

จำเป็นไหมว่าการเรียนศิลปะต้องมีพื้นฐานการวาดรูปก่อน

"ไม่จำเป็นในปัจจุบันนะ มีอยู่ก็ดี เพราะว่าเป็นหลักการ ในขณะที่เดียวกันการวาด การเขียน การพิมพ์ ก็มีวิวัฒนาการ มีอวังกาด สร้างขึ้นมาทำลายลงไป เป็นธรรมชาติของงานศิลปะ มีการสร้างสรรค์ มีการต่อต้าน เป็นการสร้างระบบความคิด ความรู้ไปเรื่อยๆ เหมือนในตอนนี้อย่างบางคนอาจจะบอกว่า ไม่มีความคิด ความรู้อะไรใหม่ๆ อีกแล้วในโลกนี้ แต่อันนี้ก็ต้องเอามาคิดว่ามันจริงหรือไม่จริงยังไง ถ้าจริงอย่างที่เขาวาดศิลปินจะสร้างงานต่อไปได้อย่างไร ถ้าทุกอย่างถูกสร้างขึ้นมามากแล้ว

"นี่ก็เป็นคำถามหนึ่งที่ต้องถามในเวลา..."

"ไม่ใช่แค่การวาดภาพเท่านั้น การเขียนภาพ พิมพ์ภาพ บัน ก็เป็นสิ่งที่ทุกคนทำมาแล้ว ทุกคนเคยจินตนาการมาแล้ว เพียงแต่ถ้าเราสามารถหาช่องโหว่ที่ขาดอยู่ก็สามารถตั้งโจทย์ใหม่ขึ้นมาได้ เป็นการสร้างบางอย่างที่ใหม่โดยใช้เทคนิคเก่า

"ตอนเข้าไปเรียนก็จะพูดถึงเรื่องคอนเส็ปท์ว่าสิ่งที่อยู่ภายใต้การกระทำนั้นๆ คืออะไร เรียกว่าเป็น Experimental Art หรือ งานศิลปะแนวทดลอง แต่สำหรับเรื่องถ่ายภาพนี่มานั่งคิดอีกทีเราก็ไม่ได้ทิ้งไปเลย เรายังเป็น Photojournalist อยู่ เพียงแต่เราไม่เคยจับกล้องขึ้นมาถ่าย และเป็นความตั้งใจที่จะไม่ถ่ายมาก เพราะว่าทุกคนมีกล้อง ทุกคนมีโทรศัพท์ ทุกคนถ่ายรูปได้หมด อย่างเช่น เราไปแกรนด์แคนยอน เห็นธรรมชาติที่มหัศจรรย์ ใหญ่โตก็ไปถึงตรงจุดที่ทุกคนจะต้องยืนถ่ายรูป ทุกคนก็ถ่ายรูป ถ่ายวิดีโอ วุ่นวายใช้อุปกรณ์ที่จะบันทึกเสียเวลานี้ แล้วก็ไป พวกเขาจะไม่มีประสบการณ์ มีแค่ความจำ จดจำได้แค่ภาพแบ็คกราวนด์ แต่แบบนั้นเราไม่ได้มีความรู้สึกว่าเขามีประสบการณ์จริงๆ กับธรรมชาติที่อยู่ตรงหน้า ความจริงแล้วควรจะยืนดู และใช้เวลาสูดอากาศหายใจ อันนี้ทำให้เป็นส่วนหนึ่งที่พยายามไม่ถ่ายภาพ

เขาอธิบายเพิ่มเติมว่า สมัยที่เดินทางไปประเทศเม็กซิโกหรืออินเดีย ทุกอย่างสวยงาม สามารถนำมาถ่ายภาพได้หมด แต่ในขณะที่เขากลับมาตั้งคำถามเกี่ยวกับสิ่งใกล้ตัวว่าเป็นสิ่งสวยงาม คิวหรือเปล่า เขาจึงหันมาจับกล้องถ่ายรูป เพื่อบันทึกเรื่องราวใกล้ตัวที่น่าสนใจเหล่านี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

การดำเนินการสร้างสรรค์

วิทยานิพนธ์เรื่อง ภายใต้ระบอบการครอบงำ มุ่งสะท้อนปัญหาด้านระบอบการศึกษาที่มีผลต่อสังคมกล่าวถึงการสอนแบบสมัยเก่า ซึ่งทำให้นักเรียนนักศึกษาต้องเรียนรู้ตามแนวความคิดและแบบอย่างของผู้สอนต้องการ จนเกิดการครอบงำทางความคิด และทัศนคติที่เป็นแบบเดียวกัน ทำให้ขาดปัญญาและการพัฒนาความคิดของตนนานนับสิบปี จนทำให้กลายเป็นการบ่มเพาะพื้นฐานวิธีคิดรูปแบบเดียวกัน ขาดความเป็นเอกบุคลิก นอกจากจะเป็นปัญหาส่วนบุคคลแล้วยังเป็นปัญหาสังคมเมื่อบุคคลเคยชินกับขั้นตอนการคิดที่เสมือนขาดอิสระภาพแล้ว ทำให้ไม่กล้าหรือไม่คิด ตั้งคำถามกับผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่า ยินยอมให้ระบบต่างๆที่สร้างขึ้นมาอย่างขาดการไตร่ตรอง

สำหรับการจัดทำงานศิลปะสื่อวีดิโอชุดนี้แบ่งเป็น 4 เรื่อง ในหัวข้อ ภายใต้ระบอบการครอบงำ โดยขึ้นแรกถึงขั้นสุดท้ายมีโครงสร้างเนื้อหาต่อเนื่องกันอาจต่างที่วิธีการนำเสนอตามแต่สถานที่จัดแสดงงาน โดยการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ได้ใช้เทคนิคการสร้างภาพเคลื่อนไหว โดยมีเสียง แสง บรรยากาศ และเวลาเป็นทัศนธาตุหลัก

โดยข้าพเจ้าได้นำเสนอข้อมูลที่ค้นหาจากแหล่งต่างๆมาวิเคราะห์และสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะผ่านการนำเสนอในรูปแบบศิลปะสื่อวีดิโอ แม้ตัวข้าพเจ้าจะเป็นส่วนหนึ่งของระบอบการศึกษาย่างปฏิเสธไม่ได้ แต่ระบอบการศึกษาได้ทำให้ข้าพเจ้าตระหนักถึงปัญหา และเข้าใจถึงลักษณะของสังคมไทย การยินยอม และยินดีให้กับระบบต่างๆที่สร้างขึ้นมาเพื่อล้อมกรอบอย่างขาดการไตร่ตรอง ขาดความกล้าทางความคิดกับผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่าและปัญหาต่างๆต่อตัวบุคคลนั้นๆ ข้าพเจ้าหวังว่าวีดิโอชุดนี้จะกระตุ้นเตือนความคิดให้กับผู้ชมไม่ว่าท่านจะอยู่ในสถานะใดของสังคม ขอให้ท่านตระหนักถึงปัญหาต่างๆในสังคมและ ไตร่ตรองสิ่งต่างๆด้วยเหตุผล

จากเนื้อหาที่นำมาศึกษา ข้าพเจ้าได้จัดทำเป็นศิลปะวีดิโอ จำนวน 2 ชุด โดยชุดที่ 1 นั้นได้จัดทำไปใน ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2550 จำนวนทั้งสิ้น 4 ชิ้น และชุดที่ 2 ได้จัดทำเป็นงานศิลปะนิพนธ์ครั้งนี้ ซึ่งเป็นงานศิลปะวีดิโอจำนวนทั้งสิ้น 4 ชิ้น และงานอ็องเจ็ทจำนวน 1 ชิ้น ซึ่งมีเนื้อหาเชื่อมโยงกันกับชุดแรก

โดยจะขอกว่าถึงผลงานชุดแรก ซึ่งต่อเนื่องมาถึงงานปัจจุบัน ดังนี้

ชั้นที่ 1 Education System of Thailand No.1

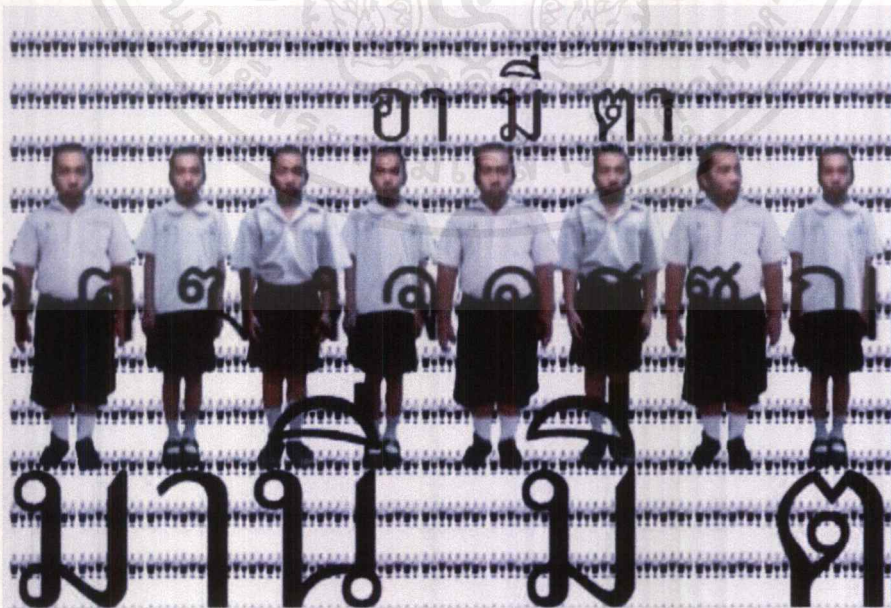
เนื้อหา: กล่าวถึงการถ่ายทอดความเหมือน

รูปประกอบ 3.1 ภาพผลงานเดิม ชั้นที่ 1

ชั้นที่ 2 Education System of Thailand No.2

เนื้อหา: กล่าวถึงการท่องจำ

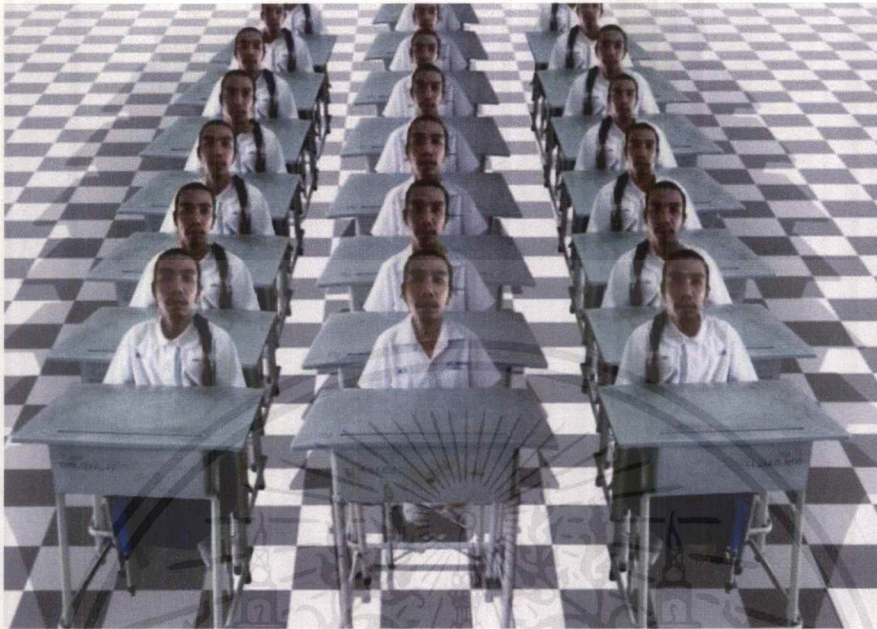

รูปประกอบ 3.2 ภาพผลงานเดิม ชั้นที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชั้นที่ 3 Education System of Thailand No.3

เนื้อหา: กล่าวถึงการท่องจำที่ไร้ความเข้าใจ

รูปประกอบ 3.3 ภาพผลงานเดิม ชั้นที่ 3

ชั้นที่ 4 Education System of Thailand No.4

เนื้อหา: กล่าวถึงการท่องจำที่ไร้ความรู้สึกรัก

รูปประกอบ 3.4 ภาพผลงานเดิม ชั้นที่ 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1 การดำเนินการสร้างสรรค์

การดำเนินการสร้างสรรค์ของงานชุดนี้ แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นตอนก่อนการถ่ายทำ
2. ขั้นตอนการถ่ายทำ
3. ขั้นตอนก่อนหลังถ่ายทำ

3.2 ขั้นตอนการสร้างสรรค์

3.2.1 ขั้นตอนก่อนการถ่ายทำ

ขั้นตอนก่อนการถ่ายทำนั้นจัดว่าเป็นขั้นตอนสำคัญในงานวิดีโออาร์ต อาจกล่าวได้ว่าเปรียบเสมือนแบบร่างในงานจิตรกรรมก็ว่าได้ เพราะในขั้นตอนนี้จำเป็นต้องรวบรวมข้อมูลต่างๆ มาวิเคราะห์ และสังเกตว่าจุดไหนจะนำมาทำเป็นงานศิลปะได้ จากนั้นนำสิ่งต่างๆ ที่วิเคราะห์และแน่ชัดว่าจะทำสิ่งนี้เป็นงานศิลปะแล้ว มาร่างในรูปแบบของ Story Board เพื่อให้ภาพในจินตนาการมีความชัดเจนมากขึ้น และยังทำให้การทำงานในขั้นตอนต่อไปสะดวกขึ้นอีกด้วย เพราะใน Story Board นั้น จะเป็นตัวบอกว่าเราต้องถ่ายอะไร บรรยายฉาก สี เสียงอย่างไร รวมถึงระยะเวลาในการถ่ายทำ ซึ่งถ้าเราวางแผนใน Story Board ไว้อย่างรอบคอบจะทำให้ลดปัญหาต่างๆ ที่จะตามมาอีกด้วย

3.2.2 ขั้นตอนการถ่ายทำ

หลังจากวางแผนต่างๆ และทำ Story Board สำหรับงานแต่ละชิ้นที่จะต้องถ่ายทำชัดเจนแล้ว ในขั้นตอนการถ่ายทำนั้น ข้าพเจ้าเลือกที่จะถ่ายทำทุกสิ่งให้ออกมาดูมีระเบียบ ซึ่งเป็นจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ตั้งแต่ขั้นตอนแรกแล้ว เทคนิคส่วนใหญ่ในงานวิดีโอชุดนี้เป็นการใช้เทคนิค Blue Screen เนื่องจากเมื่อถ่ายในเทคนิคนี้แล้ว เราสามารถที่จะนำภาพต่างๆ ไปวางตรงไหนก็ได้จะซ้อนทับกันมากเท่าไรก็ได้ หรือจะจัดให้เป็นระเบียบอย่างไรก็ได้ แต่จะคุมความรู้สึกของสิ่งที่ถ่ายด้วยอารมณ์ที่ปรกติหรือเสมือนกับเป็นเรื่องปรกตินั่นเอง และนอกจาก Blue Screen แล้ว ยังใช้เทคนิค ธรรมดา เช่น ฉากที่ถ่ายภาพเคลื่อนไหวเด็กในห้องเรียนกำลังยกมือเมื่อโดนขานชื่อของตนเอง ซึ่งต้องการแสดงถึงความเป็นธรรมชาติให้ได้มากที่สุด เหมือนกับนั่งเรียนปรกติในห้องเรียน ไม่มีการถ่ายวิดีโอหรือเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นเป็นพิเศษ หลังจากขั้นตอนการถ่ายทำจึงนำข้อมูลที่ถ่ายไปจัดการยังเทคนิคของขั้นตอนหลังการถ่ายทำต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.3 ขั้นตอนหลังการถ่ายทำ

ขั้นตอนหลังการถ่ายทำนั้น เป็นขั้นตอนการนำภาพต่างๆที่ได้จากการถ่ายทำมาตัดต่อพร้อมทั้งใส่เทคนิคพิเศษต่างๆ ผ่านทางคอมพิวเตอร์ตาม Story Board ที่กำหนดไว้ในขั้นตอนก่อนการถ่ายทำ สำหรับผลงานชุดนี้ทุกชิ้น มีการผสมผสานภาพที่ถ่ายต่างๆเข้าด้วยกันด้วยเทคนิคการซ้อนทับ กล่าวคือ นำภาพใบหน้าของข้าพเจ้ามาซ้อนทับใบหน้าเด็กนักเรียนทุกคนในงานวิดีโอ เพื่อให้เกิดผลตรงตามจินตนาการและจุดประสงค์ที่ต้องการนำเสนอ โดยในงานวิดีโออาร์ตชุดนี้ทุกชิ้น ข้าพเจ้าไม่ต้องการจะแสดงถึงการตัดต่อและการเล่าเรื่องที่หวือหวาจนเกินไปนัก กลับกันข้าพเจ้าต้องการแสดงถึงความเรียบง่าย ความธรรมดาปรกติที่สุด งานที่ออกมาในกระบวนการนี้ทุกชิ้นจึงไม่มีการตัด แต่จะเป็นการปล่อยให้เนื้อหาของแต่ละเรื่องดำเนินไปเรื่อยๆจนจบแทบทุกชิ้น นอกจากนั้นในตัวเองยังมีการใช้เทคนิคพิเศษอื่นๆอีก เช่นการใช้อักษรไทยมาแทนค่าของอาหาร โดยเทคนิคพิเศษนี้เป็นการจัดการจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในขั้นตอนหลังการถ่ายทำทั้งสิ้น มิได้ทำให้เกิดขึ้นในขั้นตอนการถ่ายทำแต่อย่างใด

3.3 ปัญหาและการแก้ไข

ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นส่วนใหญ่มักจะเกิดขึ้นในขั้นตอนการถ่ายทำ เพราะในงานชุดนี้จำเป็นที่จะต้องถ่ายเด็กนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา ซึ่งเด็กในวัยนี้ไม่สามารถควบคุมให้เกิดผลตรงตามที่ตั้งเป้าหมายได้ทั้ง 100% จึงทำได้แค่ควบคุมให้เกิดผลตามที่ตั้งไว้ให้ได้มากที่สุดเท่านั้น รวมถึงการถ่ายทำในสถานที่จริงซึ่งมีบริเวณที่ถูกกำหนดไว้แล้ว เช่น บริเวณภายในห้องเรียนซึ่งมีขนาดเล็กเกินไป ทำให้ยากต่อการจัดตำแหน่งและมุมมองของกล้อง ทำให้ผลของภาพที่ได้ไม่ตรงตามจินตนาการทั้งหมดที่ตั้งเอาไว้ซึ่งปัญหานี้จำเป็นต้องไปแก้ไขในขั้นตอนของการตัดต่อ

3.4 ขั้นตอนการจัดเก็บชิ้นงาน

3.4.1 ขั้นตอนบันทึกลงแผ่นดีวีดี (Out Put Process) และขั้นตอนการจัดเก็บชิ้นงาน

ขั้นตอนบันทึกลงแผ่นดีวีดี (Out Put Process) กระบวนการบันทึกลงแผ่นดีวีดีนี้เป็นกระบวนการที่ต้องนำโปรเจกไฟล์ภาพและเสียง (Project) หรือชิ้นงานที่สมบูรณ์แล้วทั้งภาพและเสียง แปลงสัญญาณเป็นข้อมูล (Data) ส่งไปยังเครื่องอ่านข้อมูลสำหรับการบันทึกลงแผ่นดีวีดี ใช้เวลาอ่านและบันทึกสัญญาณข้อมูลตามเวลาจริง (Real Time) เราก็จะได้ผลงานพร้อมฉายกับระบบดีวีดีหรือ ดิจิตอล (DVD/Digital)

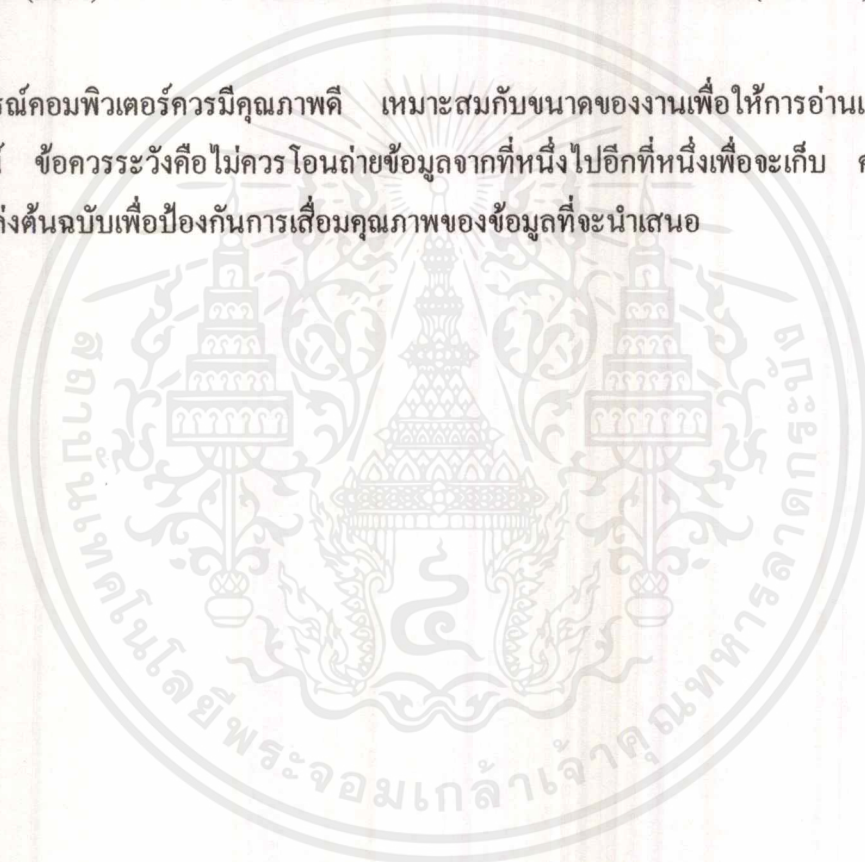
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นตอนการจัดเก็บชิ้นงาน ข้อมูลดิจิทัลสามารถจัดเก็บ ได้สะดวกขึ้นกว่าสมัยก่อนมาก เนื่องจากระบบดิจิทัลสามารถรองรับการทำงานตั้งแต่กระบวนการแรกจนถึงกระบวนการสุดท้าย การจัดเก็บชิ้นงานที่นี้จะทำให้สามารถกลับมาแก้ไขเพิ่มเติมในอนาคตได้อย่างง่ายดาย

3.4.2 วิธีจัดเก็บผลงานควรแยกประเภทออกจากกันดังนี้

1. ม้วนดิจิทัลขนาดเล็ก (mini DV) ซึ่งบันทึก footage ไว้
2. ผลงานที่เสร็จสมบูรณ์แล้ว (Project) ทั้งภาพและเสียงแปลงสัญญาณข้อมูลเป็นสกุลเอวีไอ (.AVI) บันทึกลง 2 ระบบคือ แผ่นดีวีดี และม้วนดิจิทัลขนาดเล็ก(mini DV)

อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ควรมีคุณภาพดี เหมาะสมกับขนาดของงานเพื่อให้การอ่านและจัดเก็บข้อมูลสมบูรณ์ ข้อควรระวังคือไม่ควรโอนถ่ายข้อมูลจากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่งเพื่อจะเก็บ ควรจัดเก็บข้อมูลจากแหล่งต้นฉบับเพื่อป้องกันการเสื่อมคุณภาพของข้อมูลที่จะนำเสนอ

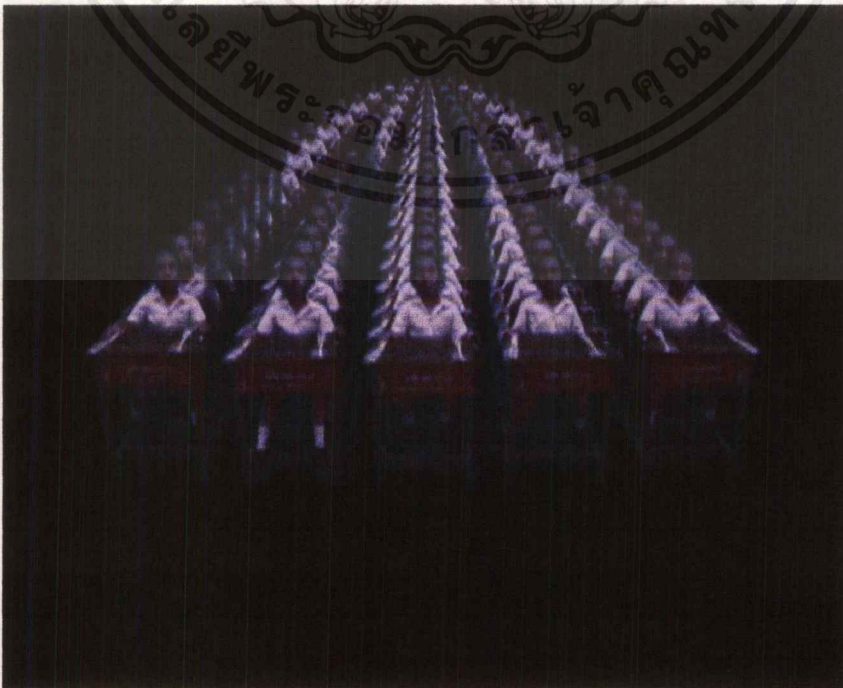
บทที่ 4

วิเคราะห์ผลงาน

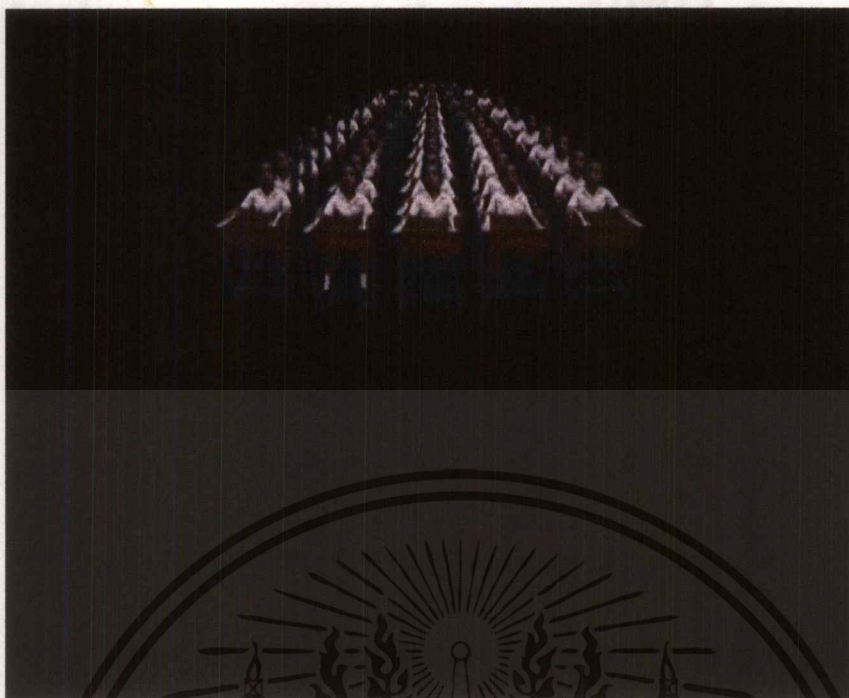
หัวข้อวิทยานิพนธ์ “ภายใต้ระบอบการครอบงำ” มุ่งเน้นที่จะแสดงออกถึงระบบการศึกษาที่ปูพื้นฐานทางความคิด และฝึกกระบวนการคิดพื้นฐานให้กับบุคคลตามที่คุณสอนต้องการ จนเกิดการครอบงำทางความคิดและทัศนคติที่เป็นแบบเดียวกัน บุคคลที่เคยชินกับขั้นตอนการคิดที่เสมือนขาดอิสรภาพจึงไม่กล้าหรือไม่คิดตั้งคำถามกับผู้มีความเหนือกว่าและยินยอมให้กับระบบต่างๆที่ถูกสร้างขึ้นมาอย่างขาดการไตร่ตรอง โดยเหตุหลักมาจากการถูกเพาะบ่มพื้นฐานวิธีคิดที่ขาดความเป็นตัวตน การเสนองานชุดนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น 5 ชิ้น ซึ่งแบ่งเป็นงานวิดีโอ 4 ชิ้น และงานอิงเจ็ด 1 ชิ้น โดยจะยกงานวิดีโอมาวิเคราะห์ดังนี้

4.1 งานชิ้นที่ 1

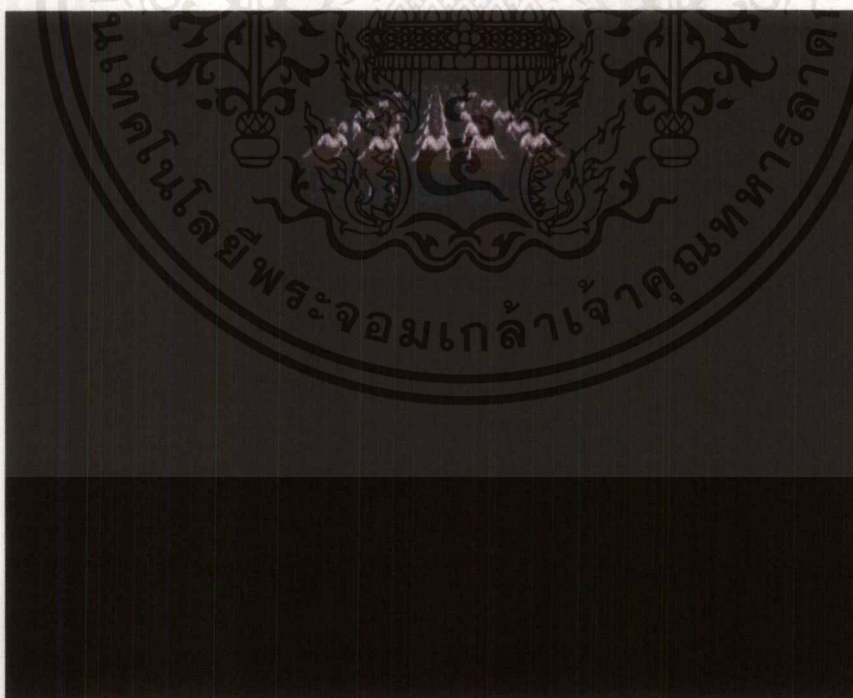
งานศิลปะวิดีโอชิ้นที่ 1 นั้น เรื่องราวและเนื้อหาจะกล่าวถึงความเหมือน การเลียนแบบซึ่งกันและกัน อันมีผลสืบเนื่องมาจากระบบการศึกษา ที่ไม่สนับสนุนให้สร้างสรรค์ จึงเกิดผลลัพธ์ คือ ใบหน้าของนักเรียนในห้องทั้งหมด มีลักษณะเหมือนกัน ประหนึ่งว่านักเรียนทั้งหมดในห้องนั้นคือคนเดียวกัน อันเป็นผลมาจากการปลูกฝังของระบบการศึกษาให้เกิดวงจรเหล่านี้ขึ้น โดยลักษณะของการนำเสนองานชิ้นนี้ ทำออกมาในลักษณะของภาพห้องเรียนในจินตนาการ โดยมีการเช็ชชื่อไปเรื่อยๆ คนแล้วคนเล่า แต่ทุกๆคน ใบหน้าเหมือนกันและชื่อยังเหมือนกันอีกด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
รูปประกอบ 4.1 ภาพผลงานชิ้นที่ 1
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตีแบบลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปประกอบ 4.2 ภาพผลงานชิ้นที่ 1

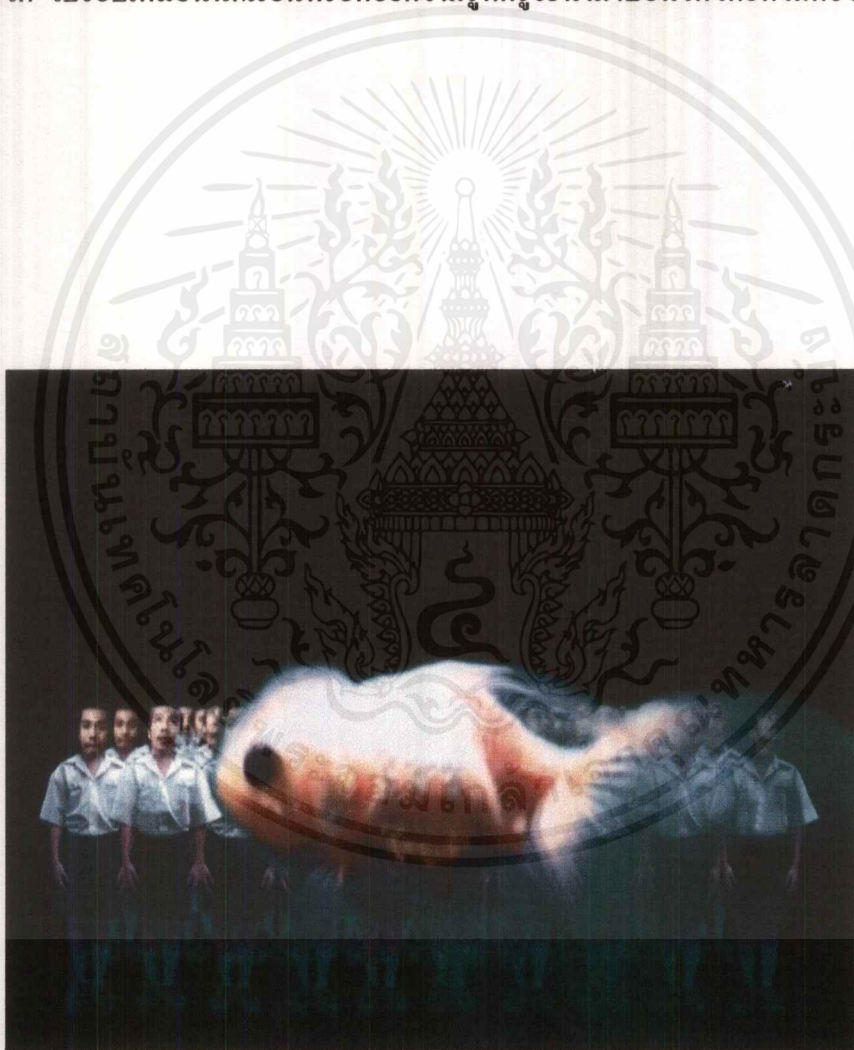

รูปประกอบ 4.3 ภาพผลงานชิ้นที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

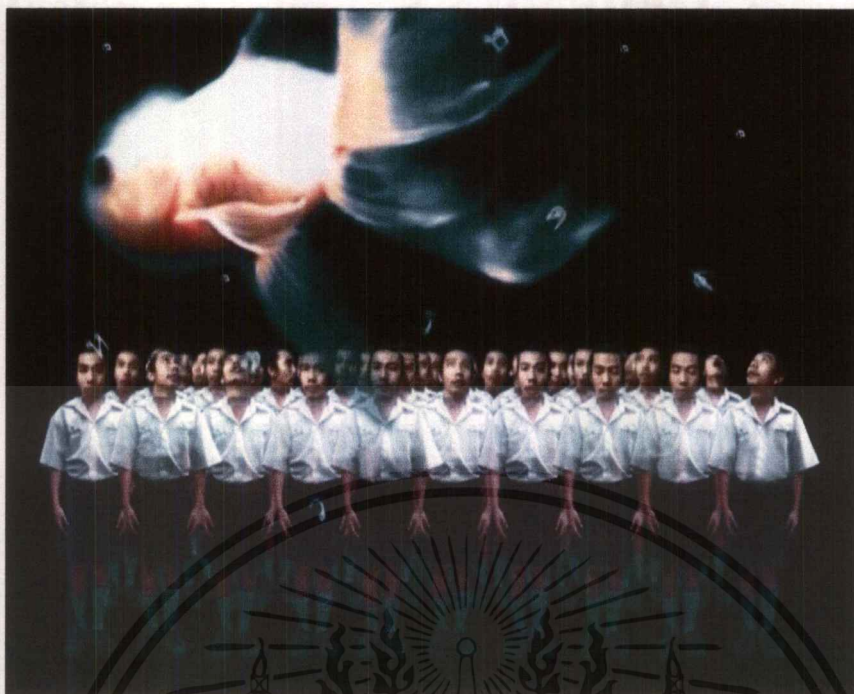
4.2 งานชิ้นที่ 2

งานศิลปะวิดีโอชิ้นที่ 2 นั้น เรื่องราวและเนื้อหาจะเกี่ยวกับกระบวนการศึกษาที่มุ่งเน้นแต่จะยึดเยียดสิ่งต่างๆ ให้กับนักเรียน โดยขาดกรรมวิธีที่จะให้นักเรียนได้วิเคราะห์ถึงสิ่งต่างๆ ที่มากองอยู่ตรงหน้า ก็เหมือนกันภาพของปลาทองที่ว่ายไปมาไล่จับตัวอักษรไทย กล่าวคือปลาทองเป็นสัตว์ความจำสั้น มันไม่สามารถใช้ประโยชน์จากความจำของมันได้เลย คล้ายกับเด็กนักเรียนที่เรียนรู้โดยใช้การท่องจำเป็นหลักแต่นำไปใช้ประโยชน์จริงในชีวิตประจำวันไม่ได้ โดยที่ปลาทองนั้นถูกจำกัดชีวิตให้ในทุกๆ วัน ต้องอาศัยอยู่ในตู้ปลา เพื่อรอคอยอาหารที่จะร่วงมาสู่กระเพาะของตนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เปรียบเหมือนนักเรียนที่รอคอยความรู้ที่ครูจะนำมาป้อนให้โดยไม่ต้องคิดใคร่ตรองเอง

รูปประกอบ 4.4 ภาพผลงานชิ้นที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปประกอบ 4.5 ภาพผลงานชิ้นที่ 2

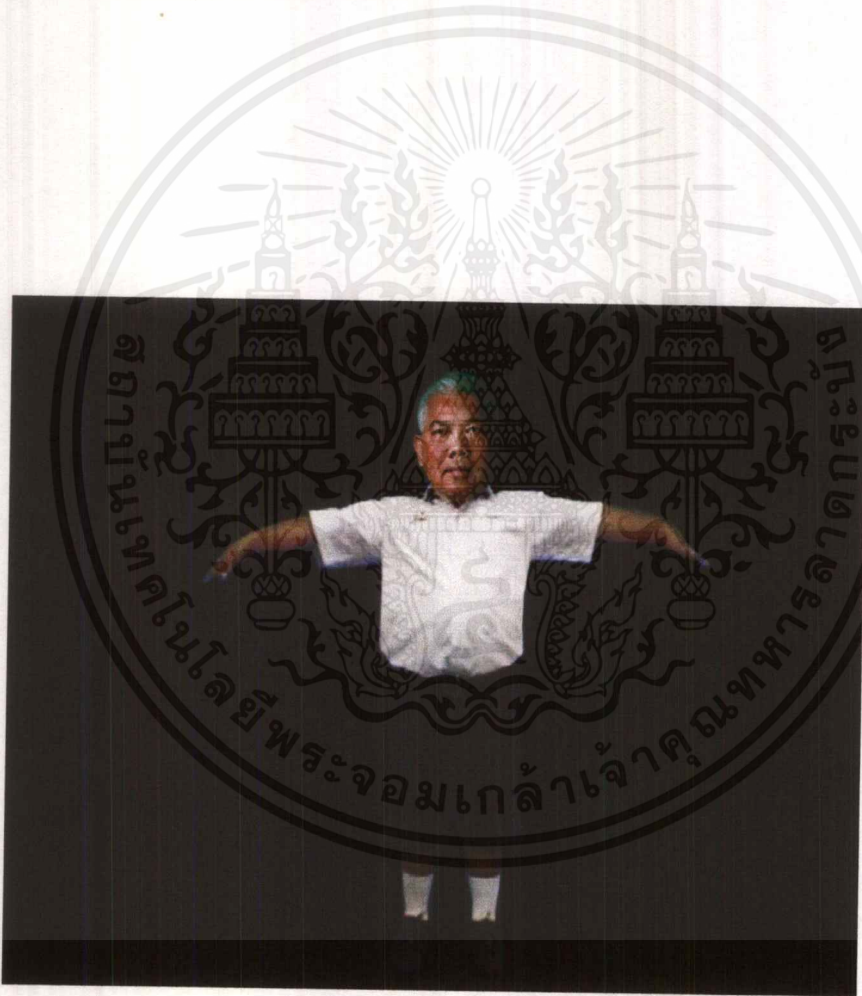

รูปประกอบ 4.6 ภาพผลงานชิ้นที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3 งานชิ้นที่ 3

งานศิลปะวิดีโอชิ้นที่ 3 นั้น เรื่องราวและเนื้อหาถูกกำหนดให้เกี่ยวข้องกับผู้มีอำนาจที่กำหนด กฎเกณฑ์และระบบต่างๆ ออกมาบังคับให้เราปฏิบัติตามกฎเกณฑ์นั้นๆ โดยที่นักเรียนนั้นจะยืนอยู่ ทางด้านหลังและยอมจำนนต่อระบบต่างๆ ที่ผู้มีอำนาจซึ่งยืนอยู่ทางด้านหน้าเป็นผู้กำหนดขึ้น โดยจะ ยินยอมหรือไม่ก็ตาม อันเป็นผลที่สืบเนื่องมาจากระบบที่ปลูกฝังมาตั้งแต่เยาว์วัยที่ไม่ได้สอนให้วิเคราะห์ แต่กลับสอนให้ท่องจำและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด โดยภาพที่น่าเสนอนั้นแสดงถึงผู้มีอำนาจที่อยู่ บริเวณด้านหน้า และเดินตามจังหวะเพลงไปเรื่อยๆ นอกเหนือจากนั้นยังมีภาพของเด็กนักเรียนอยู่ ด้านหลังแสดงถึงความเป็นผู้ตามอย่างเสียไม่ได้

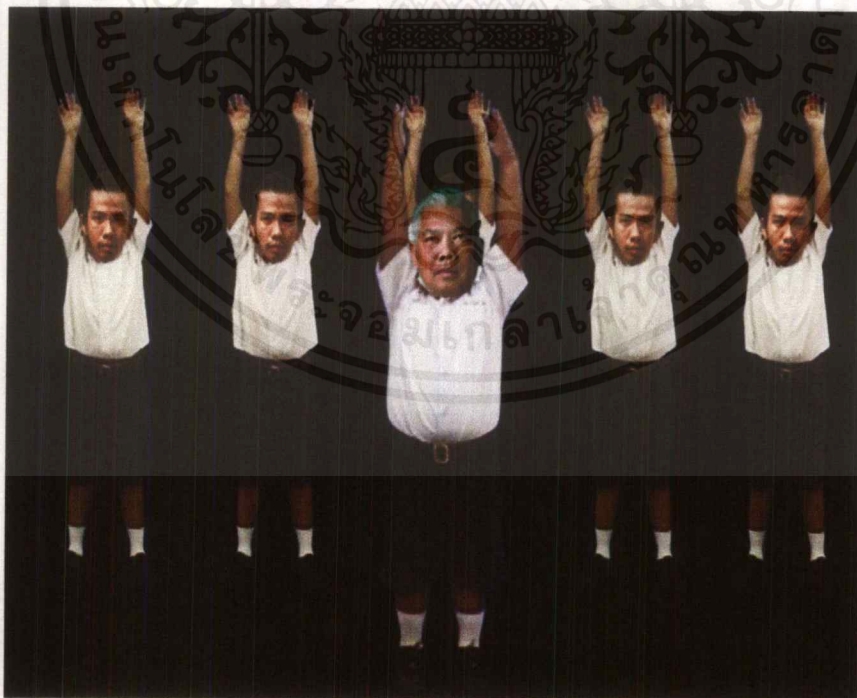

รูปประกอบ 4.7 ภาพผลงานชิ้นที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปประกอบ 4.8 ภาพผลงานชิ้นที่ 3

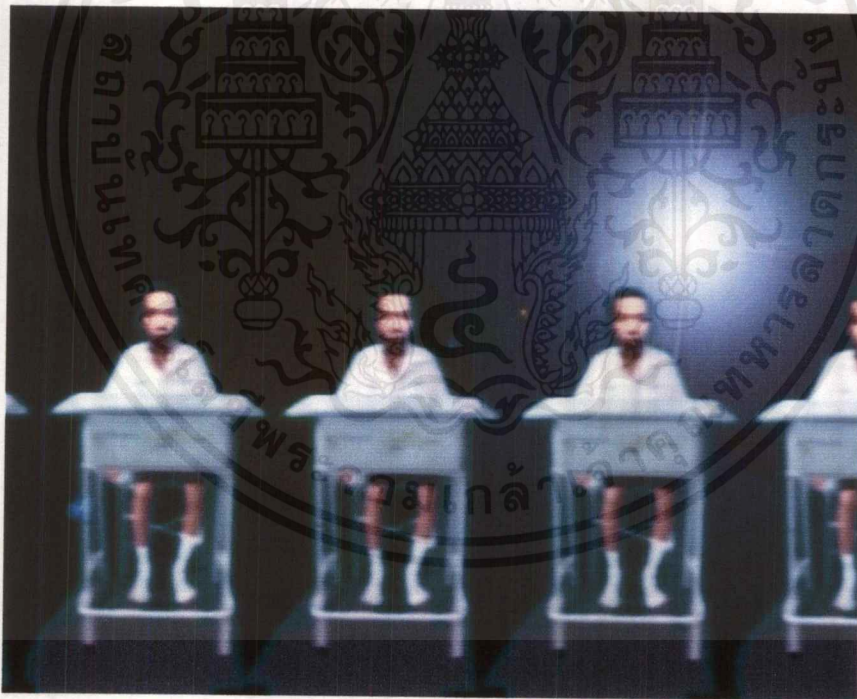

รูปประกอบ 4.9 ภาพผลงานชิ้นที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

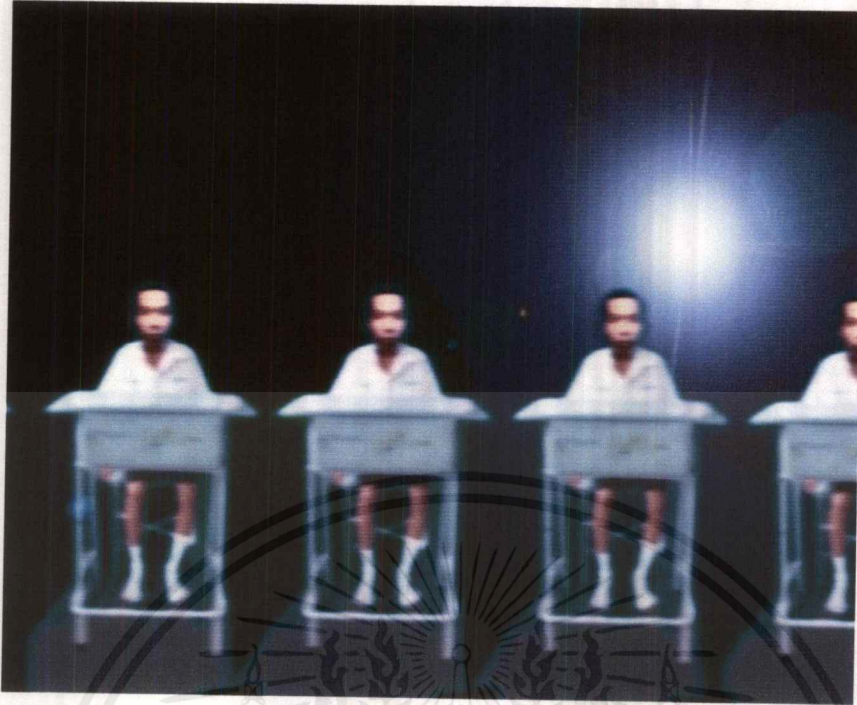
4.4 งานชิ้นที่ 4

งานศิลปะวิดีโอชิ้นที่ 4 นั้น เรื่องราวและเนื้อหาจะเกี่ยวกับการเน้นย้ำถึงระบบซ้ำซากที่ถูกใช้กันมานานแสนนาน นำเสนอโดยการนำภาพเด็กนักเรียนมานั่งโต๊ะเรียนเรียงต่อกันและเคลื่อนที่ไปเรื่อยๆ โดยเด็กแต่ละคนนั้นมีใบหน้าเหมือนกัน โดยเจตนาของการนำโต๊ะมาเรียงต่อกัน นั้นต้องการที่จะให้เกิดภาพของขบวนการไฟที่วิ่งไปเรื่อยๆ โดยที่ไม่มีจุดสิ้นสุดของขบวนการ เหมือนกับระบบการศึกษาที่มีการใช้มานานและไม่มีที่ท่าว่าจะยุติ และในหัวขบวนการของทุกๆ ขบวนการนั้น มีเครื่องถ่ายภาพเอกสารที่คอยลากจูงขบวนการของเด็กนักเรียน ตั้งใจจะกล่าวถึงต้นแบบของการลอกเลียนที่ทำให้ภาพของเด็กนักเรียนในขบวนการมีลักษณะที่เหมือนกัน

รูปประกอบ 4.10 ภาพผลงานชิ้นที่ 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

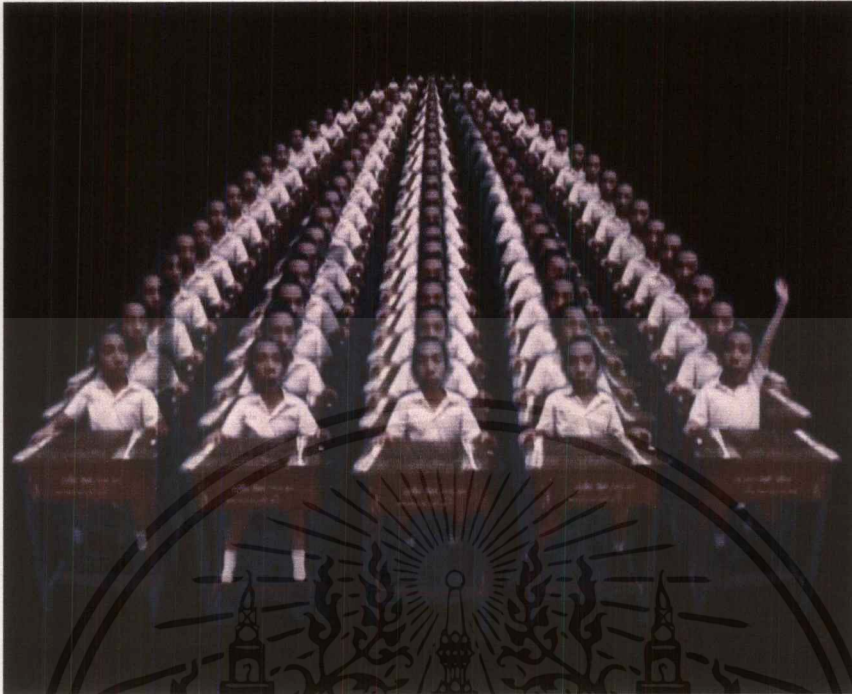
รูปประกอบ 4.11 ภาพผลงานชิ้นที่ 4

รูปประกอบ 4.12 ภาพผลงานชิ้นที่ 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพผลงานทั้งหมด จำนวน 5 ชิ้น

รูปประกอบ 4.13 ภาพผลงาน IMITATE OF EDUCATION

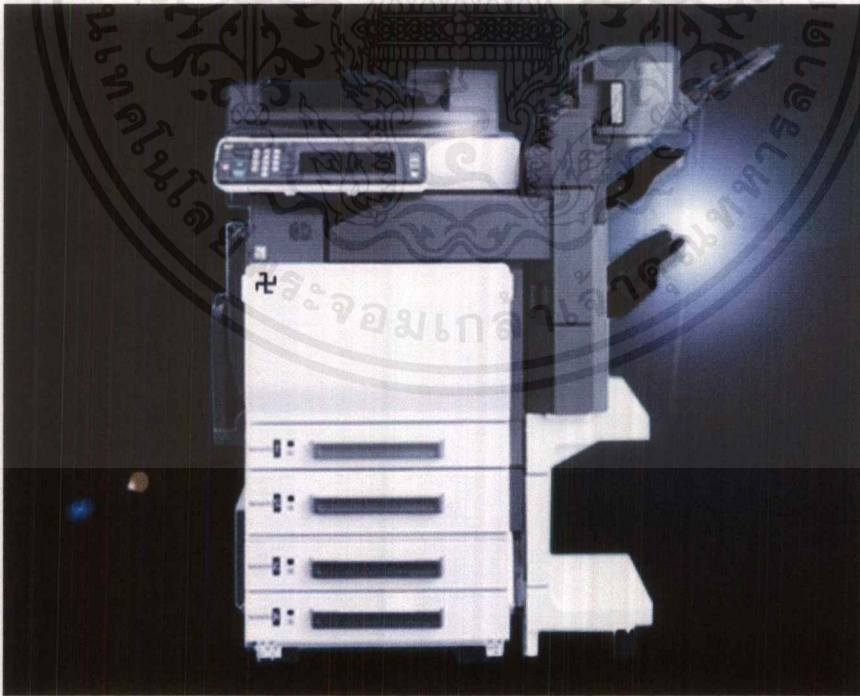

รูปประกอบ 4.14 ภาพผลงาน SYSTEM OF CONTROL NO.1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปประกอบ 4.15 ภาพผลงาน SYSTEM OF CONTROL NO.2

รูปประกอบ 4.16 ภาพผลงาน THE TRADITION

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปประกอบ 4.17 ภาพผลงานชิ้นที่ 5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุป ปัญหา และข้อเสนอแนะ

ระบอบการศึกษาถือว่าเป็นระบอบที่สำคัญ ที่ปูพื้นฐานทางความคิด และฝึกกระบวนการคิด พื้นฐานให้กับบุคคล ปัจจุบันนี้แม้หลายคนจะพูดว่าเน้นการศึกษาแบบนักเรียนเป็นศูนย์กลาง แต่ก็ถือว่ามีจำนวนน้อยเพราะยังมีการสอนแบบสมัยเก่า หรือคนส่วนน้อยเองก็ยังเข้าใจและปฏิบัติไม่ถูกวิธี ซึ่งทำให้นักเรียน นักศึกษาต้องเรียนรู้แนวความคิดและแบบอย่างที่คุณสอนต้องการ จนเกิดการครอบงำทางความคิด และทัศนคติที่เป็นแบบเดียวกัน ทำให้ขาดปัญญาและการพัฒนาความคิดของตน เพราะถูกฝึกให้คิดตามกระบวนการเช่นนั้น โดยอาจมิได้เจตนาทั้งผู้เรียนและผู้สอนเป็นเวลานานนับสิบปี ทำให้กลายเป็นการเพาะบ่มพื้นฐานวิธีคิดของบุคคลในรูปแบบเดียวกัน เมื่อเติบโตเข้าสังคมทำให้ขาดการคิดอย่างเหตุและผล รวมถึงแนวคิดที่เป็นเอกบุคคล นอกจากจะเป็นปัญหาส่วนบุคคลแล้วยังเป็นปัญหาสังคมต่อไป

สำหรับผลงานชุดนี้ข้าพเจ้าได้ค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาของเด็กในวัยเรียนรู้ และพฤติกรรมการแสดงออก การทำความเข้าใจ การตั้งข้อสังเกต และข้อสงสัยของเด็กเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาสร้างสรรค์ผลงาน โดยผลงานแบ่งออกเป็นงานศิลปะวาดสี 4 ชิ้น และงานอิงเจ็ด 1 ชิ้น ซึ่งงานศิลปะวาดสีนั้น

เรื่องที่ 1 กล่าวถึง ความเหมือน การเลียนแบบซึ่งกันและกัน อันมีผลสืบเนื่องมาจากระบบการศึกษาที่ไม่สนับสนุนให้คิดอย่างสร้างสรรค์

เรื่องที่ 2 กล่าวถึง การขัดเขี่ยความรู้ อันมีผลสืบเนื่องมาจากการสอนให้นักเรียนท่องจำตามหนังสือเรียน หรือตามความรู้ที่คุณสอนมี

เรื่องที่ 3 กล่าวถึง การปฏิบัติตามผู้มีอำนาจเหนือกว่าอย่างขาดการไตร่ตรอง และไม่กล้าขัดแย้งแม้จะไม่เห็นด้วยก็ตาม

เรื่องที่ 4 กล่าวถึง การซ้ำซากและการปฏิบัติในระบบการครอบงำมาเป็นเวลานาน และไม่รู้ว่าระบบจะจบสิ้นเมื่อใด ซึ่งนั่นทำให้เกิดผลกับผู้ที่ศึกษาที่จำสำเร็จออกมาเป็นแบบฉบับเดียวกัน โดยขาดความเป็นเอกบุคคล

5.1 ปัญหา

ปัญหาที่พบในการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้พอจะสรุปได้ดังนี้

5.1.1 การติดต่อถ่ายทำในสถานที่ราชการ เพราะมีขั้นตอนมาก และไม่สามารถทราบระยะเวลาการอนุมัติที่แน่นอนได้ จึงทำให้ต้องมีการวางแผนการทำงานและเผื่อเวลาสำหรับงานนั้นๆ

โดยขรัทกุ่ม เพื่อป้องกันการผิดพลาด และการคลาดเคลื่อนของเวลาที่ซึ่งจะมีผลกระทบต่องานชิ้นต่อไป การดำเนินการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1.2 ปัญหาเกี่ยวกับบุคคล เนื่องจากต้องการบุคคลให้ตรงกับเนื้อหาที่คิดไว้ให้มากที่สุด คือ เป็นวัยประถมศึกษา ซึ่งเป็นวัยที่กำลังชนไม่สามารถควบคุมให้ทุกคนทำเหมือนกันได้ ยิ่งเมื่อเด็กหลายคนมีอยู่ร่วมกัน ทำให้ยากที่จะให้งานออกมาตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ทั้ง 100% เป็นเรื่องที่เหนือการควบคุมแต่ก็พยายามที่จะให้เกิดความผิดพลาดน้อยที่สุด และใกล้เคียงกับเนื้อหาที่ต้องการนำเสนอมากที่สุด

5.1.3 ปัญหาเกี่ยวกับสถานที่ เช่นสถานที่ในห้องเรียนเนื่องจากเป็นสถานที่ ที่ถูกจำกัดไว้แล้ว ซึ่งไม่สามารถยืดหยุ่นเรื่องขนาดได้ และนับว่ามีขนาดเล็กเกินไปจึงทำให้มีการวางมุมกล้องที่จำกัด เพื่อที่จะให้ครอบคลุมเหตุการณ์ทั้งหมด

5.2 ข้อเสนอแนะ

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้เกิดจากการค้นคว้า วิเคราะห์ ผ่านการสังเคราะห์ทางกระบวนการศิลปะ เพื่อที่จะสร้างสรรค์ผลงาน และแสดงออกมาตามเป้าหมายและเนื้อหาที่ตั้งไว้ ซึ่งต้องผ่านปัญหา อุปสรรคต่าง และแก้ไขเพื่อให้งานสำเร็จลุลวง โดยข้าพเจ้าหวังว่าผลงานชุดนี้จะเป็นประโยชน์ และส่วนหนึ่งในการกระตุ้นสังคมให้ตระหนักถึงปัญหากระบวนการศึกษาที่เกิดขึ้น ถึงแม้จะไม่สามารถเปลี่ยนแปลงระบบได้ในทันที แต่หากมีการเริ่มต้นที่เล็กน้อยก็อาจเกิดวิวัฒนาการ การพัฒนาที่ต่อยอดต่อไปได้

บรรณานุกรม

ทีมงานStudent Net Thailand. 2545. ถอดรหัสการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ:

<<http://jove.prohosting.com/~stunth>>

ไมเคิล ไรท. 2547. ระบบการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: มติชนรายสัปดาห์

สถาบันปรีดี พนมยงค์. 2549. คำประกาศเกียรติคุณ รางวัลมโนส เกียรติสิงห์ “แดง” ครั้งที่ ๒.

กรุงเทพฯ:

<http://www.pridiinstitute.com/autopage/print.php?h=48&s_id=1&d_id=2&page=25>

ทีมงานฮิป แมกกาซีน. 2549. **Hip Magazine**. เชียงใหม่

ประวัติผู้เขียน

ขวัญชาติ เสมาทอง

เกิด 30 ธันวาคม 2525

ติดต่อ

ที่อยู่ 61/71 ซอยแจ้งวัฒนะ 38 ถนนแจ้งวัฒนะ
ตำบลบางตลาด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120

โทรศัพท์ 085-047-2977

อีเมล nickykyo@hotmail.com

ประวัติการศึกษา

2548 ศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาออกแบบนิเทศศิลป์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้